

CHAMBRE DES COMMUNES
HOUSE OF COMMONS
CANADA

NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTĀHT PIHCĪ ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCĪ-WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN

Wihtamakēwin ohci Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi
Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk
Nākatohkēwin

L'honorable Larry Bagnell, Kihci-Nikānapīw

PĀSKĀWIHOWI-PĪSIM 2018
42nd OKIMĀWINAHK, 1st MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

Nōkohtāwak sīpā tipēyihcikēwin ohci Onīkāni-Pīkiskwēw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk

ONĪKANI-PĪKISKWĒW KA-PAKITINAHK

Ōhi itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna Ō-Māmawohkamākēw anohc kwayātastēwa ta-pakitina ayiwāk misiwēskamik pihtikwēwin. Ōma okimāwinahk miyikosiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-tipēyihta ōma nōkohtāwin mīna diffusion ohci itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēw kēyāpic aya conserve. Kahkiyaw droits d’auteur anohc ohci mīna miciminikātēw.

Tāpasinahikēwin ohci itasiwēwina Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkākew, iyawis ahpō pahki mīna piko isi pihkohtāwin, pakitinikatēw anima tāpasinahikēwin piko nahitōtam mīna namwac pakitinikatēw isi nīkānihtākosiwin. Ōma pakitinikatēwin namōya āniskostēw isi tāpasinahikēwin, matinamākēwin ahpō āpacihtawin kiki commerciales itāpatisiwin isi sōniyahkēwin. Tāpasinahikēwin ahpō āpacihtawin wayawītimihk ōma pakitinikatēwin ahpō namōya pakitinamakēwin ta-kī iteyhtakwan isi violation du droit d’auteur pihcī tipēyimowin asici ōma *Loi sur le droit d’auteur*. Pakitinamakēwin ta kī kahcitinikātēw isi sakaskinahtawin masinahikan isi Onīkāni-Pīkiskwēw Atoskēwikamik ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk.

Tāpasinahikēwin ohcitaw asici ōma pakitinikatēwin namōya itēyihtakwan nōkohtāwin sīpā ōma tipēyihcikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk. Māmawaci pakitinikatēwin anima ka-akwamohcikātēw itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk nāmoya āniskostēw isi ōhi ka-pakitinikatēkihk tāpasinahikēwina. Ita tāpasinahikēwin kikinikatēw kēsiskaw kanawāpahcikēwin isi Kisci Ayāw Sīhkihkēmowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, pakitinamakēwin kiki tāpasinahikēwin ta-kī nitawēyihtākwan ohci masinahikewiyiniwak pihcī ohcitaw asici ōma *Loi sur le droit d’auteur*.

Nama Kīkway ōma pakitinikatēwin kispāyihctaw ahpō otinikātēw ohci pakitinamakēwin, mamāhtāwihikowisiwin tipēyimisowin mīna miyikosiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēwin. Kiki ayiwak kēhcināhowin, ōma pakitinamakēwin namōya ayācihtaw kītahamakēwin asicāyihk contestar ahpō kakwēcihtam ōhi itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk pihcī wiyasiwewinohk ahpō pītosi-isi. Kihci-Wiyasowīkamikohk miciminam miyikosiwin mīna pakitinikēwin ta-miskawat ka-āpacihtacik isi māyēyihctowin ohci Okimāwinahk kīspin tāpasinahikēwin ahpō āpacihtawin namōya isi tipēyimowin asici ōma pakitinikēwin.

Kwayayāstew mīna ita Kihci-Wiyasowīkamikohk site Web
ōma pimitisaha kiskinohtahiwēwin: www.noscommunes.ca

**NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTĀHT PIHCĪ
ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCI-
WIYASOWĪKAMIK MĪNA
MĀMAWOHKAMĀKĒWIN**

**Wihtamakēwin ohci Kisci-Ayāw
Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna
Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin**

**L'hon. Larry Bagnell
Kihci-Nīkānapīw**

PĀSKĀWIHOWI-PĪSIM 2018

42nd OKIMĀWINAHK, 1st MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

NĀKATŌHKĒWIN ISI AYAMIHCİKĒW

Wīhtamakēwin ohci māmawohkamākēw wāpahtahiwēwin isi Kihci-Wiyasowīkamikohk

Ka-wāpahtahiwēh wīhtamakēwin isi Kihci-Wiyasowīkamiikohk ēkwanima isi māmawohkamākēw pakitinam isi askiyinahk ō-miskikatēwina mīna kakēskwēwin mēmohci pikiskwacikatēwin. De fond wīhtamakēwina isi particulière nākatokātēwin ay-askawī astēw sommaire acimostakēwin ohci, ōhi kakēskwēwin ka-osihcikātēkihk ohci māmawohkamākēw, ēkwa mīna ēkwanihi wiyasiwācīkēwina kiki ēkoni kakēskwēwina.

KISCI-AYĀW MĀMAWOHKAMĀKĒW OHCI PIMIPAYIHTĀWIN MĪNA KIHCI- WIYASOWĪKAMIKOHK NĀKATOHKĒWIN

KIHCI-NĪKĀNAPIW

L'hon. Larry Bagnell

KĪHTWAM Ō-NĪKĀNAPIW

Blake Richards

David Christopherson

PIMOHTĒSTAMAKĒWAK

Chris Bittle

Andy Fillmore (Namōya-nawasōnikew pimohtēstamakew, tipēyimowin isi Kisci-ayāw Sīhkihēmowin 104(5))

David de Burgh Graham

Kevin Lamoureux (Namōya-nawasōnikew pimohtēstamakew, tipēyimowin isi Kisci-ayāw Sīhkihēmowin 104(5))

John Nater

Scott Reid

Ruby Sahota

Scott Simms

Filomena Tassi

KOTAKAK PIMOHTĒSTAMAKĒWAK OHCI OKIMAWINAHK KA-KĪ-WĪCIHIWĒCIK

Sylvie Boucher

Nathan Cullen

Robert J. Morrissey

L'hon. K. Kellie Leitch

Michael Levitt

Ron Liepert

Cathy McLeod

L'hon. Erin O'Toole

Romeo Saganash

Raj Saini
Kennedy Stewart
Bob Zimmer

MASINAHIKĒWIYINIW OHCI MĀMAWOHKAMĀKĒW

Andrew Lauzon

AYAMIHCİKĒWIKAMIK OHCI OKIMAWINAHK

Okimawinahk Ācimostākēwin mīna Natonikēwin Pamīstakēwin

Andre Barnes, analyste
Michaela Keenan-Pelletier, analyste

KISCI-AYĀW MĀMAWOHKAMĀKĒW OHCI PIMIPAYIHTĀWIN MĪNA KIHCI-WIYASOWĪKAMIK NĀKATOHKĒWIN

ayāw okimāwēyihtākosiwin ta-pakitinikēt ōma

NIKOTWĀSIKOMITANAW-NIKOTWĀSIK WĪHTAMAKĒWIN

Isi tipēyimowin asici ōma itasiwēwin sīpā Kisci-ayāw Sīhkihēmowin 108(3)a)(iii), Māmawohkamākēw kī-nākatohkātamwāk Nēhiyawēwin āpacihtawin pihcī itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasiwīkamik mīna tēpakēyimow ta-wīhtamakēt ōhi:

ASTACIKOWIN OHCI MĀWACIHCİKĒWINA

KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKWĒWIN	1
NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTAHT PIHCĪ ITASWĒWINOHK OHCI KIHCI-WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN.....	3
WĪHTAMAKĒWIN.....	3
KA ITAHKAMIKAHK	3
A. Kiskinwahikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk Onīkāni-Pīkiskwēw ō-tasiwēwin ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 mīna pēyakwan itaswēwina.....	3
B. Pīkiskwēwin āpacihtāwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk: mēkwac itasiwēwinahk	5
i. Pēskis itwēstamakēwin ohci Āyakāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk: constitutionnelles kanawēyihcikātēwin	5
ii. Pēskis itwēstamakēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata Kihci- Wiyasowīkamikohk: constitutionnelles iteyihtamowina.....	6
C. Pimipayihtāwin mīna paminikēwin kiki ta-āpacihtāhk kotaka pīkiskwēwina namōya ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.....	9
D. Nēhiyawēwin āpacihtāwin isi kihci-wiyasiwēwinihk pihcī kotaka assemblées législatives	12
i. Okimānāhk ohci Kānata	12
ii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Territoires du Nord-Ouest	13
iii. Nunavut Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.....	16
iv. Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin	18
v. Écossais Okimāwinahk.....	18
vi. Royaume-Uni Kihci-Wiyasowīkamikohk.....	20
vii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētīnohk Askīy (Australie).....	21
MĀMISKŌCIKĀTĒWIN	22

A. Nēhiyawēwin pihcī Kānata: kēsiskaw kiskinwahikēwin ohci ācimostākēwin.....	22
B. Otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin ita Kihci- Wiyasowīkamikohk.....	27
C. Mēskanās Nīkānastēwin	29
i. Paminikēwin isi mācihtāwin mīna nanātohk itēyihtamowinahk.....	30
Astacikowin A: Kiskinohtahiwēwin ohci nīpawīstamakēwak	39
Astacikowin B: Kiskinohtahiwēwin ohci kakēskimowīn	43
Masinahikēwin ohci itasiwēwina	45

KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKWĒWIN

Ka-kīshcikātēk ohci māmiskōcikātēwin, māmawohkamākēwak ta-kī osihtāwak kakēskwēwin ēkwanihi kikinikatēwa pihcī ō-wīhtamākēwin kiki ōma itēyihtamowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō Kihci-Okimānahk. Kakēskwēwin ispihtēyihtākwān isi ōma nākatohkātēwin masinahikatēw capasis.

Kakēskwēwin 1

Ēkwānima ka-āpacihta Nēhiyawēwin ta-nisitawēyihtākwahk pihcīt Kihci-Wiyasowēwikamikohk itēyihtakwan isi pamihtāwin ka-itasinahikatēk ōma wīhtamakēwin. 30

Kakēskwēwin 2

Ēkwānima Bureau de régie interne kanawapahtam mīna tēpakēyimow kēhcināhiwēwin anihī mēstinikēwina ōki pimohtēstamakēwak ka-wāhkōhtahk Nēhiyawēwin āpacihtawin kiki mīna itāpatisiwin ka-itotah okimāwinahk otatoskēwin mīna atoskwēwin ka-patikinikatēk sīpā ōma *Pimohtēstamakēwak Règlement administratif ohci*..... 36

NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTAHT PIHCĪ ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCI- WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN

WĪHTAMĀKĒWIN

Ispīhk 25 Takwāki-Pīsim 2017, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw ohci Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin (“ Māmawohkamākēwak ”) otihtikīw masinahikan Onīkāni-Pīkiskwēw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ēwako ōma 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 ō-tasiwēwin Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht¹ pihci Kihci-Wiyasowīkamikohk. Ōma masinahikan, Onīkāni-Pīkiskwēw wīhtam isi Māmawohkamākēwak ēkwānima , kīspin nahiyikohk isi wāpahtam, ta-kī nākatohkātahk pimohtēstamakēwak ō-miyikosiwiniwaw ta-āpacihtācik Nēhiyawēwin isi itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik.

Ispīhk 2 Iyikopiwi-Pīsim 2017, sēhkē isi ōma pakitinamakēwin sīpā Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 108(3)(a)(vi), Māmawohkamākēwak mōsāhkinamwak itasiwēwin pihcī ispīhtēyihtākwān isi nākatohkātēwin ōma Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht pihcī itasiwēwinohk ōma Kihci-Wiyasowīkamik, mīna Māmawohkamākēwak māci-nākatohkātamwāk ōma pīsiskēyihtamowin ispīhk 20 Niski-Pīsim 2018. Kiki nawac ayiwāk kēhcināhowin, kiki ōma itāpatisiwin ohci kakēskwēwin pihcī ōma wīhtamākēwin, Nēhiyawēwin ispīhtēyihtākwān piko kīspin māmiskōcicatew pihcī Kānata.

Māmawohkamākēwak nōhtē nanāskomowēw isi kahkiyaw ēkonik ka-wicihiwēcik ōma nākatohkātēwin.

KA ITAHKAMIKAHK

A. Kiskinwahikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk Onīkāni-Pīkiskwēw ō-tasiwēwin ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 mīna pēyakwān itasiwēwina

Ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2017, M. Robert-Falcon Ouellette, député, pimohtēstamakēw kiki Winnipeg-Centre, kī-itēyihtākosiw ta-pīkiskwēt pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk mēkwāc ispīhk ka-nawasōnikatēk ispayiwin kiki Wīhtamākēwin ohci

1 Māmiskōcicatew isi “Nēhiyawēwin” āpacihtācīkātēw sāpo ciyēkwac “Iyiniw pīkiskwēwin.”

Pimohtēstamakēwak.² M. Ouellette kīsēyihitam ōma ta-pīkiskwatahk nākatohkēwin “kakwātakihiwēwin ka- itōtamākahk isi Nēhiyaw iskwēwak.”³ Ayiwāk kiki isi ta-sōhkēyihākwhak ō-pīkiskwēwin, pakosēyimow ta-Nēhiyawēt. Āta M. Ouellette kī-nōkohtāw masinahikana isi Okimāwinahk Itwēstamākēwin Pamīstakēwin 48 tipahikan pāmwayēs ō-pīkiskwēwin, wīhtamiwāw ēkwānima pamīstakēwin namōya ta-kī “pakitinam ēyikohk-ispayiwīn kiki itwēstamākēwin”⁴ ō-pīkiskwēwin kiki.

Mwēstas ēkwānima kīsikaw, M. Ouellette nīpawiw Wiyasowīkamikohk mīna pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin. Maka, pēs kis itwēstamākēwin ō-pīkiskwēwin ohci isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin namōya kī-nōkohtāwak isi ōki natohtamakēwak.

Ispīhk 8 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017, M. Ouellette nīpawiw pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kī-wanitōtamān ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsohk ta-wihta ōma, isi wāpahta, ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsot kī-pīkonikātēwīyo ōma ohci kotakak pimohtēstamakēwak, mīna Canadiens ka-natohtahkwaw itasiwēwinohk, namōya kī-nisitohtamwak pīkiskwēwin ka-kī pīkiskwātahk ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018. Ayamihtōtam ēkwānima namatakōn pēs kis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin “sōhkēpayin kipihtowēwin”⁵ isi wiya. Kakwēcimēw Onīkāni-Pikiskwēwa ta-wiyasiwātahk isi ō-miyikowisin ta-āpacihtāt Nēhiyawēwin pihcī itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik. Awasimē kakwēcikhēmow ēkwānima Okimāwinahk ta-pakitinahk wīcihiwēwinahk ka-nitawēyihākwhak wiya mitoni ta-wīcihikot, pihcī isi Nēhiyawēwin, ō-nakayāskamiwēwin asici kotakak pimohtēstamakēwak mēkwāc itasiwēwinohk.

Ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017, Onīkāni-Pikiskwēw wiyasiwātam ēkwānima nākatohkēwin namōya kistastāw ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsohk itahkamikisowin ohci kaskihtamsowin mīna pakitinam acimostakēwin isi pimohtēstamakēwak ohci kayāsēskamik mīna mēkwāc āpacihtāwin pīkiskwēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.⁶ Onīkāni-Pikiskwēw kanawāpahtam ēkwānima ōma kihcēyihākwan miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ta-pikiskwēcik pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk namōya kanawāpahcikātēw. Ciyēkwac, ōma pisiskēyihitamowin ka-tōcīkēmaka aya ohci ō-miyikowisin kiki pimohtēstamakēwak ta-nisitohtawēh mayaw ka-pīkiskwēt ēka pēyak ōhi ohci nīso nīkānihtākwan pīkiskwēwina.

2 Kīsci-Ayāw Sīhkihēmowin 30(5) mīna 31 pakitinikātēw isko 15 cipahikanis ita pimohtēstamakēwak, iskonēw ministres, ēkwānīki nisitawēyihākosiwak ohci Onīkāni-Pikiskwēw ta-kī pikiskwēwak pēyak cipahikanis isi piko kīkway pīkiskwēwin.

3 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcīkātēwin](#), Opāskāwēhowi-Pīsim 8, 2017.

4 Ibid.

5 Ibid.

6 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcīkātēwin](#), 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017.

Onĭkāni-Pikiskwēw kanawāpahtam ēkwānima namōya kĭkway kipotisahikēwin ihtakon isi pimohtēstamakēwak ta-pĭkiskwēcik pihcĭ itasiwēwinohk. Maka, ayis ōma Kihci-Wiyasowĭkamikohk mēkwāc kĭ-ayāwak āstamēhk techniques mĭna physiques kwayāstascikēwin kiki itwēstamākēwin, pimohtēstamakēwak namōya ka-mosci pĭkiskwēt Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin piko ta-kĭhtwām wĭhtahk ō-tayamiwin isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin ēkosi isi ōki pēs kis otitwēstamākēw ta-kĭ pakitinamwak itwēstamākēwin ēkwa, mĭna, ta-kāhcitini katēk pĭkiskwēwin pihcĭ ōhi Māmiskōcikatēwina.

Onĭkāni-Pikiskwēw pōnihtāw isi nisitawinamowin ēkwānima mēkwāc pamihcikēwin mĭna isi pamihtāwin kiki pēs kis itwēstamākēwin kiki pĭkiskwēwin namōya mosci Ākayāsīmowin mĭna Mistikōsīmowin ētikwē “namōya katawa isi wapahcikatēw atiht pimohtēstamakēwak ohci.”⁷ Maka, namōya kĭ-miskam ēkwāna M. Ouellette kipihtinaw isi okimāwinahk otatoskēwin pihcĭ ōma itahkamikisowin.

Ispĭhk 25 Takwāki-pĭsim 2017, Onĭkāni-Pikiskwēw masinahikēw isi Māmawohkamākēwak māmiskōtam ēkwānima ta-kĭ nākatohkātahk ō-miyikosiwiniwaw ohci pimohtēstamakēwak ta-āpacihtācik Nēhiyawēwin isi itasiwēwinohk pihcĭ Kihci-Wiyasowĭkamik.

B. Pĭkiskwēwin āpacihtāwin pihcĭ Kānata Kihci-Wiyasowĭkamikohk: mēkwāc itasiwēwinahk

i. Pēs kis itwēstamākēwin ohci Ākayāsīmowin mĭna Mistikōsīmowin pihcĭ Kihci- Wiyasowĭkamikohk: constitutionnelles kanawēyihcikātēwin

Ō-miyikosiwiniwaw pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk ta-pikiskwēcik pihcĭ Kihci-Wiyasowĭkamikohk isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin kēhcināhiwēwak ita pāh-pahki 133 ohci *constitutionnelle Oyasiwēwin, 1867*, ēkota wĭhcikātēw nĭswayak isi Ākayāsīmowin mĭna Mistikōsīmowin ta-kĭ āpatan pihcĭ Okimāwinahk ohci Kānata, ēkwa mĭna ācimowasinahikan ahpō ō-masinahikanihk. Pēyakwan pĭkiskwēwin kanawēyihcikātēwin kikinikātēwa pihcĭ *canadienne Nahēyihctowin ohci Miyikosiwin ēkwa mĭna Tipēyimisowin* (Nahēyihctowin), ita pāh-pahki 16 isko 19 kēhcināhiwēwin pāh-pēyakwan sōhkēyihctākwān nĭswayak isi pĭkiskwēwin pihcĭ Okimāwinahk. Ōhi pāh-pahki mĭna itasiwēwin ēkwānihi kahkiyaw wiyasiwēwina, masinahikana, mĭna ācimowasinahikan ohci Okimāwinahk ta-kĭ nōkohtahk nĭswayak isi pĭkiskwēwin.⁸

Miyikosiwin ta-āpacihtahk piko-tānima Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin pihcĭ Okimāwinahk kĭ-nistam itēyihctākwān isi miyikosiwin ta-āpacihtāhk piko-tānihi ēkoni

7 Ibid.

8 *constitutionnelle Oyasiwēwin, 1867, s. 133.*

pīkiskwēwina, maka ēkā kīkway pāh-pēyakwan itasinahikēwin miyikosiwin ta-nisitohcikātēk sāpō itwēstamākēwin ahpō otitwēstamākēwin. Pēskis itwēstamākēwin kī-nakiskātōmakan pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ispihk Āpihtā-Piponi-Pīsim 1959, pakitinikatēw pimohtēstamakēwak isi ta-pikiskwēt mīna sēmāk nisitohtātowak pihcī piko-tānihi Mistikōsīmowin ahpō Ākayāsīmowin.⁹

Ōma isīhchikēwin mwēstas kī-kanawēyihchikātēw sīpā wiyasiwēwin. Ōma *Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin* (OLA) kēhcināhowēw ēkwānima Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ēkwanihi nīkānīhtākwān pīkiskwēwina ohci Okimāwinahk, ēkwa mīna ēkwānima miyikosiwin ta-āpacihtāhk piko-tānihi ēkoni pīkiskwēwina ahpō kotaka okimāwinahk itasiwēwinohk kanawēyihchikātēwa. Pahki I ohci OLA mīna kēhcināhiwēw ēkwānima miyikosiwin isi pēskis itwēstamākēwin pihcī māmiskōchikātēwin mīna kotaka okimāwinahk itasiwēwinohk.¹⁰

ii. Pēskis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk: constitutionnelles iteyihtamowina

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ācimostākēwin ayamihtōtamowin ēkwānima tānimatahto pāh-pahki ohci ōma Nahēyihctowin, asici Nēhiyawī-miyikosiwin ēkwa mīna miyikosiwin ohci tipēyimisowin isi māmiskōchikēwin, miyo-wīcēhtam ōma Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht itwēstamākēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.

Pāh-pahki 35 ohci Nahēyihctowin nisitawinam ka-ihctakohk Nēhiyaw mīna askīhkān-iyiniw miyikosiwin ohci Nēhiyaw iyiniwak ohci Kānata.

Pāh-pahki 2(b) ohci Nahēyihctowin manācihtaw tipēyimisowin isi māmiskōchikēwin: tipēyimisowin ohci itēyihctamowin, tāpwēhtamowin, itasiwēwin mīna isi pīkiskwēwin. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima miyikosiwin ohci tipēyimisowin isi māmiskōchikēwin kikinikātēw ōma kaskihtawin ta-āpacihtāhk pīkiskwēwin isi pēyak ō-nawasonikēwin:

Ōma " tipēyimisowin isi māmiskōchikēwin " kēhcināhiwēwin ohci s. 2 (b) ohci ōma canadienne *Nahēyihctowin* mīna s. 3 ohci ōma québécoise *Nahēyihctowin* kikinikātēw tipēyimisowin ayisiyiniw ta-pīskiskwēt piko isi pīkiskwēwin ka-nawasōnahk. Pīkiskwēwin sōskwāc kīkiskam āniskōmohcikan ōma isīhchikātēwin mīna astacikowin isi māmiskōchikātēw namōya ta-kī māmiskōchikātēw sāpo tipēyimisowin isi māmiskōchikēwin

9 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihctāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin *Nokohtawin*, 1st Māmiskōchikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 93, Niski-Pīsim 20, 2018, 1105 (M. Charles Robert, Kihci-Wiyasowīkamikohk). Wāpahta mīna Jean Delisle, "50 Askīy ohci Okimāwinahk Itwēstamākēwin," *canadienne* Okimāwinahk *Wīhtamākēwin*, Nīpin 2009, p. 27.

10 *Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*, Pahki I.

kīspin kipunāw awiyak ō-pīkiskwēwin nawasōnikēwin. Pīkiskwēwin namōya mosci isi māmiskōcikātēwin ahpō pihkohtāwin ka-isi pīkiskwācikātēk; itasināstēham astacikowin mīna ka-itwēmakhk isi māmiskōcikātēwin. Ēkwanima māmiskōcikātēw kīko isi ayisiyiniwak kī-māmiskōtam isihcikewin nisitawēyihākosiwin. Ēkwanima isi āpacihtawin māmiskōcikātēw kikō isi awiyak ta-māmiskōtahk ō-tipiyawē nisitawēyihākosiwin mīna mōsihikēwin ohci ō-nisitawēyihākosiwin. Ōma nisitawēyihākosiwin ēkwanima " tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin " kikinikātēw tipēyimisowin ayisiyiniw ta-pīskiskwēt piko isi pīkiskwēwin ka-nawasōnahk namōya wīsakaham ahpō asāwāc āyiman isi māmiskōcikātēwin ahpō mēmohci kēhcināhiwēwina ohci pīkiskwēwin miyikosiwin pihci art. 133 ohci *constitutionnelle Oyasiwēwin*, 1867 mīna art. 16 à 23 ohci *canadienne Nahēyihowin*.¹¹

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima Nēhiyaw miyikosiwin, mīna ohci āniskoscikēwin Nēhiyawēwin miyikosiwin, namōya kī-āstawēhikātēw mīna kī-nōkwān ōma Nahēyihowinihk.¹² Pāh-pahki 22 ohci Nahēyihowin itwēmakan:¹³

Nama kīkway pihci pāh-pahki 16 isko 20 [kīko kiskinohtataw mīna kanawēyihām ōhi ka-nīkānihtākwahkih pīkiskwēwina ohci Kānata] kisipāyihaw ahpō otinikātēw ohci tahto wiyasiwēwin ahpō iyinihkēwin miyikosiwin ahpō kaskihtamāsowin ka-kāhcitinihikātēk ahpō miywēyihikātēw piko-tānihi pāmwayēs ahpō mwēstas ka-pē nakiskātahk ōma Nahēyihowin asici manācihēwēwin isi tahto pīkiskwēwina ēkwanihi namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin.

Pāh-pahki 25 ohci *Nahēyihowin* itwēmakan ēkwanima iyiniw miyikosiwin mīna tipēyimisowin namōya āyimipayin ohci ōma *Nahēyihowin*:¹⁴

Ōma kēhcināhiwēwin pihci Nahēyihowin ohci atiht miyikosiwin mīna tipēyimisowin namōya ta-kī nisitohtākwān kiki isi kisipāyihaw ahpō otinikātēw ohci tahto iyiniw, askīhkān-iyiniw ahpō kotaka miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwānima ka-ispīhtēyihākwa isi iyiniwak ohci Kānata asici

- a) Tahto miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwānima ka-kī nisitawēyihākwahk ohci proclamation royale ohci Pimihāwi-Pīsim 7, 1763; mīna
- b) Tahto miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwanihi ihtakonwa isi ka-kāhcitinihikātēk askiy tipēyihikēwin nahēyihowin ahpō isi ta-kī kāhcitinihikātēw.

11 *Ford c. Québec (Procureur général)* [1988] 2 RCS 712.

12 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihawin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1115 (L'honorable Serge Joyal, Okimānak).

13 *Canadienne Nahēyihowin ohci Miyikosiwin ēkwa mīna Tipēyimisowin*, art. 22. Pahki I ohci constitutionnelle Oyasiwēwin, 1982, ēkwānima annexe B ohci Kānata Oyasiwēwin 1982 (R.-U.), 1982, c 11.

14 *Canadienne Nahēyihowin ohci Miyikosiwin ēkwa mīna Tipēyimisowin*, art. 25. Pahki I ohci constitutionnelle Oyasiwēwin, 1982, ēkwānima annexe B ohci Kānata Oyasiwēwin 1982 (R.-U.), 1982, c 11.

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima nīkānīhtākwan pīkiskwēwin sōhkēyīhtākwan ohci Mistikōsīmowin mīna Ākayāsīmowin namōya ta-kiptinikatēk āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.¹⁵ Ispīhk māmawi ka-ayamicikatēk, ōhi Nahēyīhtowin wiyasiwēwina itēyīhtam ēkwanihi āta Nēhiyawēwin namōya nīkānīhtākwan pīkiskwēwin sōhkēyīhtākosiwin ohci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, ohcitaw ayāwak kistēyīhtākwan sōhkēyīhtākosiwin.¹⁶ Māmawohkamākēwak tēpakēyimowak ēkwānima ka-pakitinamakēk ōma twēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ētikwē ta-ki wapahcikatēw isi wiyawaw mēmohci ō-sōhkēyīhtākosiwin, yāyaw onīkāni-pīkiskwēw otasiwewin ēkwaniima ka-tipēyimisowin isi āpacihtāwin ohci nisto pīkiskwēwina āsōnē.¹⁷

Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanihi ōhi mācihtāwina mīna wīcihiwēw kiki nisitawēyīhtākosiwin ohci Nēhiyawēwin mīna wiyawaw ka-isi āpacihtācik pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Masinahikēwinis 13(2) ohci Nations Unies Wīhtamākēwin isi ōma Miyikosiwin ohci Nēhiyawak (DNUDPA) itāstēw ēkwaniima “États ta-otinamwak sōhkan towihkān ta-kēhcināhot ēkwānima ... nēhiyawak nisohtamwak mīna nisitawēyīhtākosiwin pihcī kihci-wiyasiwēwinohk, wiyasiwēwin mīna opaminihikēw itasiwēwinohk, ita kanitawēyīhtākwaht sāpō ōma wiyasiwēwin ohci itwēstamākēwin ahpō kotaka nahiyikohk isi.”¹⁸ Ispīhk Iyikopiwi-Pīsim 2010, Kānata māmiskōtam pīkiskwēwin ohci paminihikēwin kakihcimēw DNUDPA¹⁹ mīna ispīhk Opiniyāwēhowi-Pīsim 2016, awa ministre ohci Nēhiyaw mīna Kīwētinohk Nākatohkēwin wīhtamakēw “Kānata ēkwa mitoni kihci-wīcihiwēw, asici ēkā kīkway nakacihtāwin, ohci ōma wīhtamakēwin.”²⁰

Papāsi-wāskāwēwin 13 ohci ōma Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyīhtowin Commission Kīsihcikatew Wīhtamākēwin natotam ōma nisitawinamowin ēkwaniima Nēhiyaw miyikosiwin kikinikatēw Nēhiyawēwin pikiskwēwin miyikosiwin.²¹ Ispīhk Manitowī-Kīsikani-Pīsim 2015, Kihci-Okimānāhk ohci Kānata otinamwak ōma wihtamakēwin mīna wihtam

15 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayīhtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōciakātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 93, Niski-Pīsim 20, 2018, 1210 (M. Romeo Saganash, pimohtēstamakēw kiki Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou).

16 Joyal, 1225.

17 Joyal, 1115.

18 Saganash, 1210.

19 Nēhiyaw mīna Kīwētinohk Nākatohkēwin Kānata, [Kānata Wīhtamākēwin isi Wīcihiwēwin ohci United Nations Wīhtamākēwin isi Nēhiyawak Ō-Miyikowisiniwaw](#), 12 Iyikopiwi-Pīsim 2010.

20 Nēhiyaw mīna Kīwētinohk Nākatohkēwin Kānata, [Kānata Mitoni Wīcihiwēw ohci United Nations Wīhtamākēwin isi Nēhiyawak Ō-Miyikowisiniwaw](#), 10 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2016.

21 Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyīhtowin Pimohtēstamakēwin ohci Kānata, [Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyīhtowin Pimohtēstamakēwin ohci Kānata: Papāsi-Wāskāwēwin](#), 2012.

ĕkwanima ōma Kihci-Okimānāhk iyawis ta-āpacihtaw ōhi Papāsi-Wāskāwēwina miskikatēwa ita ōma wihtamakēwin.²² Ispīhk Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018, Kihci-Wiyasowīkamikohk ayamihtāw nistwāw ayamihcikēwin mīna sāpohtaw Oyasiwēwin C-262, Nations Unies Wīhtamākēwin isi Miyikosiwin ohci Nēhiyaw-iyiniw Oyasiwēwin. Ōma nahēyhtowin nitawēyihcikātēw Kihci-Okimānāhk ohci Kānata ta-otinah kahkiyaw towihkāna ka-nitawēyihkāwahk ta-kihcinahowēt ōhi wiyasiwēwina ohci Kānata nahipayin asici DNUDPA.

C. Pimipayihtāwin mīna paminikēwin kiki ta-āpacihtāhk kotaka pīkiskwēwina namōya ĕkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcĪ Kihci-Wiyasowīkamikohk

Astēwahk ātiht māmiskōcikēwina pihcĪ Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk isi ka-nīkānīhtākwa pīkiskwēwin mīna kotaka pīkiskwēwina, māmiskōcikātēw wiyawaw isi āpacihtāwin ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak. Ēkoni ōhi:

- awa député Onīkāni-Pīkiskwēw mīna Kihci-Nikanapiw ohci Māmawohkamākēwak ohci Kahkiyaw piko ta-tipēyihta iyawis mīna atoskēmakan nakacihtāwin ohci nīkānīhtākwan pīkiskwēwin ĕkwanihi namōya ohci Onīkāni-Pīkiskwēw (Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 7(2));
- masinahikana ka-pimohtatācik ahpō asastēwa pihcĪ Kihci-Wiyasowīkamikohk piko nīswayak isi nīkānīhtākwan pīkiskwēwina (Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 32(4)); mīna
- itēyihamowina ka-kīhtwām piko ta-ayamihcikātēkihk isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin (Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 65).

Mīna, sīpa ōma kaskihowin paminikēwin kiki masinahikan kakwēcihkēmowina, miyotinatēw kiki kakwēcihkēmowina ta-masinahikatēk isi pīkiskwēwin namōya ĕkoni piko mosci Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin kīspin ōma masinahikēwin ohci kakwēcihkēmowin mīna pakitinatēw pēyak ohci ōhi nīso nīkānīhtākwan pīkiskwēwina.²³

Maka, Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin kipitōnēw ōma isi āpacihtāwin ohci pīkiskwēwina ĕkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcĪ māmiskōcikātēwin mīna

22 [Wīhtamākēwin ohci Prime Minister ka-pakitinatēk ohci Iskwēyānihk Wīhtamākēwin ohci Tāpwēmakan ĕkwa mīna Nahēyhtowin Pimohtēstamakēwin](#), 15 Manitowi-Kisikani-Pīsim 2015.

23 Marc Bosc mīna Andrē Gagnon, éd., “[Kiskinohtahiwēwin kiki Petitions](#),” chapitre 22 pihcĪ *Kihci-Wiyasowīkamikohk Pimipayihtāwin mīna Paminikēwin*, 3e éd., Kihci-Wiyasowīkamikohk, Ottawa, 2017.

itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik. Kayāhtē aspin, ōma paminikēwin ka-osihcikātēk ēkwanima ōma pimohtēstamakēwak ta-kī aciyaw wīhtamākēw isi ō-pīkiskwēwin ēkwanima namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin, ayis ōma ta-kī osihtaw ayimihiwēwin isi pamihtāwin mēkwāc māmiskōcikātēwina mīna āciwinikēwin ayācihtaw ōma nahitōtamowin ohci ka-masinahikatēk masinahikana ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk.²⁴

Ispīhk 15 Āpihtā-Piponi-Pīsim 1959, pēs kis itwēstamākēwin tastaw Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin kī-nakiskatomakan pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk, mwēstas ispīhk Kihci-Wiyasowīkamikohk ō-pakitēyihitamowin ohci ōma nīkānastamākēwin ispīhk 1958. Pītos itastawin, ohci 1867 isko 1959, iskoyikohk aspin nānitaw 92 askiy, unilingues pimohtēstamakēwak namōya kī-nisitohtamwak ayamiwina mīna nakinikēwin ohci pimohtēstamakēwak mēkwāc itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak ita nīkānihtākwān pīkiskwēwin namōya ō-pīkiskwēwin awa unilingue pimohtēstamakēw. Pimohtēstamakēwak ohci Māmawohkamākēwak ēkwanihi itēyihitamowina kahkiyaw ō-pimohtēstamakēwak kaskihtawak ta-pimohtātacik wiyawaw okimāwinahk otatoskēwin ēkwanihi āciwinikatēw ayācihtawin atoskēwin kīspin namōya sēmāk nisitohtam pīkiskwēwin ka-pīkiskwēt pimohtēstamakēw isi pīkiskwēwin ka-nisitowinikatēk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ēkoni piko mosci Mistikōsīmowin mīna Ākayāsīmowin.

Ispīhk Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 itasiwēwin, Onīkāni-Pīkiskwēw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk kanawāpahtam ēkwanima ōma miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ta-nisitohcikasot sēmāk itastēw ita tastawāyak kakwēcihkēmowin ohci miyopayinwin ka-kaskihtamsokh ohcipayin aya pimohtēstamakēw ochi Winnipeg-Centre.²⁵

Ēkwa mīna ispīhk ohci Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 itasiwēwin ohci Onīkāni-Pīkiskwēwak, kī-itahkamikan nistwāw āsay ispī Onīkāni-Pīkiskwēw kotaka kī-kitahamkēw pihcī māmiskōcikātēwin ta-wīhta nisitohtahiwewin ka-āpacihtāt kotak pīkiskwēwin ohci pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Ēkwanihi ōhi:

8 Manitowi-Kīsikani-Pīsim 1964: Mwēstas ispīhk ayimihiwēwin ka-kī itahkamikahk ohci pimohtēstamakēw ka-kī isi pīkiskwēt grec mīna latin, Onīkāni-Pīkiskwēw nīpawiw isi kēsiskaw māmitonēyihcikēwin ta-kitahamīwat pimohtēstamakēwak ēkwānima “nawac piko tāpwēmakan ayimihiwēwin ta-kī tōcīkēmakan mēkwāc ōhi māmiskōcikātēwina ōma

24 Marc Bosc mīna Andrē Gagnon, éd., “[Isi Pīkiskwēwin](#),” chapitre 13 pihcī *Kihci-Wiyasowīkamikohk Pimipayihitāwin mīna Paminikēwin*.

25 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcikātēwina](#), 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017.

ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ” kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēwak pītos ēkoni piko mosci nīkānīhtākwan pīkiskwēwin.²⁶

12 mīna 13 Opāskāwēhowi-Pīsim 1995: Awa député Onīkāni-Pīkiskwēw kī kakwēcimāw ta-nisitohtamāhowēt ōma pītos pīkiskwēwin āpacihtāwin ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Wihtamōwēw pimohtēstamakēwak nama kīkway pihcī ita Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin kipihtinik pimohtēstamakēwak ta-āpacihtat pīkiskwēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ēko namōya pēyak ōhi Kānata nīkānīhtākwan pīkiskwēwin.²⁷ Kihtwām kīsikaw, Onīkāni-Pīkiskwēw kakwēcimēw pimohtēstamakēwa ēkwana ka-kī pikiskwēt isi Kihci-Wiyasowīkamikohk pihcī nisto pīkiskwēwina ta-kī nākatohkātahk ta-pikiskwatahk kakwēcīhkēmowina mīna nisitohtamahowēwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin.²⁸

Tāpiskōc kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēwak pihcī itasiwēwinihk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēwak isi pīkiskwēwin ēkwanim namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin, ōma nīkānīhtākwan masinahikan²⁹ ta-kanawāpahtam ēkwanima pimohtēstamakēw ka-pikiskwēt nistwaw pīkiskwēw mīna wihtam ēko pīkiskwēwin ka-āpacihta. Kīspin pimohtēstamakēwak pakitinamwak masinahikēwin, otitwēstamākēwin masinahikan ohci wiya ō-pīkiskwēwina isi Okimāwinahk Direction des publications, ōma otitwēstamākēwin Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin isi masinahikēwin ta-nōkwān pihcī nīkānīhtākwan masinahikan. Tāpiskōc, ōma pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin ka-pīkiskwacikatēk ohci pimohtēstamakēw Winnipeg-Centre ohci ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2017 masinahikatēw omisi isi pāmwayēs otitwēstamākēwin masinahikēwin:

[*Pimohtēstamakēw ka-pikiskwēt Nēhiyawēwin mīna pakitinam ōma otitwēstamākēwin.*]

Kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēw pītos isi ēkwanima namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna namōya pakitinamwak ē-masinahikatēk, otitwēstamākēwin masinahikēwin ohci wiya ō-pīkiskwēwin, ōma pīkiskwēwin ka-pīkiskwāta pimohtēstamakēw namōya ta-nōkwān pihcī ōma nīkānīhtākwan masinahikan mīna ōma wihtamākēwin kikinikatēw ciyēkwac ohci pīkiskwēwin:

[*Pimohtēstamakēw pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin.*]

26 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 8 Maniowī-Kīsikani-Pīsim 1964.

27 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 12 Opāskāwēhowi-Pīsim 1995.

28 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 13 Opāskāwēhowi-Pīsim 1995.

29 Ōma verbatim masinahikēwin ohci itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk Chambre aya ōma *Kihci-Wiyasowīkamikohk Māmiskōcikātēwina*, mīna ōma masinahikēwin ohci itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk māmawohkamākēwak aya ōma *Nokohtawin*.

D. Nēhiyawēwin āpacihtāwin isi kihci-wiyasiwēwinihk pihcī kotaka assemblées législatives

i. Okimānāhk ohci Kānata

Ispīhk Ayīki-Pīsim 2008, Nīpawīstam Okimānāhk Māmawohkamākēwak isi Itasiwēwinohk, Pimīpayihtāwin mīna ōma Miyikosiwin ohci Okimāwinahk nākatohkātamwāk ōma āpacihtāwin ohci Ayaskīmow mīna māskōc ētikwē kotaka Nēhiyawēwina pihcī Okimānāhk. Ita ō- wīhtamākēwin, mōsāhkinamwak isi division ispīhk 14 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2008, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin ta-kī pakitinakatēk ita Okimānāhk Māmawapōwīkamik mīna ēkwanima itwēstamākēwin pamīstakēwin ta-kī kwayātastēk ispīhk nahiyikohk wihtamakēwin.³⁰ Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw takwastēw nakiskamakēwin itēhkē ayiwāk ayāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma Okimānāhk māmawapōwīkamik mīna pihcī māmawohkamākēwin:

- Nīstam, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ōma mācihtāwin – ispīhk nahipayiwīn—ohci ta-kocihtahk mātahkamikisiwin ohci Ayaskīmow pihcī Okimānāhk māmawapōwīkamik.
- Kihctwam, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēwako ōma pamīnikēwin ta-kī nasihkāc akwascikēcik isi Nīpawīstam Okimānāhk Māmawohkamākēwak ohci Nīstam-Iyiniwak mīna ohci Okimānāhk Nīpawīstam Māmawohkamākēwak ohci Opakitahwāwin mīna Kihcikamiy.
- Nīstwāw, mwēstās ispīhk kēyiwēhk kocihtawin asici Ayaskīmow, Māmawohkamākēwak piyasēyimow wīhtamākēwin isi pamīhtāwin pakitinam kakēskimāwiwin kiki mēcimwāci mēskwayihtamowin isi wicīhiwēwin ohci kotaka Nēhiyawēwina pihcī Okimānāhk Māmawapō-
Wīkamik.

Māmawohkamākēwak kanawāpahtam ka-ihtakohk atoskēmakan ohci āpatan nakinamākēwin isi nīsōhkamākēwin ēkwanima Nēhiyawēwin ta-pikiskwacikatēk mīna nisitohcikatēw pihcī Okimānāhk māmawapōwīkamik. Wāwis, ōma ka-āpacihtācīk ohci ō- kakēskimāwiwin ahpo itikwē ta-kī nakinam ohci ka-kwētamāhk nakacihtāwak otitwēstamākēwak, mīna āyimihiwēwin ta-kī ispayin ispīhk ta-natonihk

30 Okimānāhk ohci Kānata, *Niyānanaw Wīhtamākēw ohci Kīsci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Itasiwēwin, Pimīpayihtāwina mīna Miyikosiwin isi Okimāwinahk*, 2^e Māmiskōcīkātēwin, 39^e Okimāwinahk, 9 Ayīki-Pīsim 2008.

pĕskis otitwĕstamĀkĕwin isi Nĕhiyawĕwin ĕkwanima kistĕyihtĀkwan kwĕtamawin misiwĕskamik ohci ōki mĕkwĀc pikiswĕwak.³¹

Aspin ōma ka-mōsĀhkinahwaw wĭhtamĀkĕwin ispĭhk OpiniyĀwĕhowi-Pĭsim 2008, mihcĕcis wĭhtamĀkĕwina kĭ-osihcikĀtĕwa ohci okimĀnak isi Ayaskĭmow.³² Ata ōhi kakĕskwĕwina namōya iyawis kĭ-Āpacihtawak, ōma OkimĀnĀhk pakitĕyihtam ta-ĀpacihtĀhk Ayaskĭmow mĕkwĀc itasiwĕwinohk mĭna ĕkwanima pĭkiskwĕwin kĭ-Āpatan mihcĕcis.³³

SĭpĀ ōma mĕkwĀc paminikĕwin, okimĀnak ka-nōhtĕ pikiskwĕcik isi Ayaskĭmow piko ta-mĕkit kĕyiwĕhk wihtamakĕwin³⁴ kiki isi ōma MĀmawapōwĭkamik Paminikĕwin mĭna PimipayihtĀwin Atoskĕwĭkamik ta-kwayĀtastĀt kiki pĕskis itwĕstamĀkĕwin nĭswayak isi nĭkĀnĭhtĀkwan pĭkiskwĕwina. ItwĕstamĀkĕwin kwayĀtascikĀtĕw ohci OkimĀwinahk ItwĕstamĀkĕwin Pamĭstakĕwin. Kĭspin itĕyihtakwan, tĀpasinahikan ohci pikiskwĕwin pakitinikĀtĕw isi ĀkayĀsĭmowin mĭna Mistikōsĭmowin ta-wĭcihitat itwĕstamĀkĕwin. Pihcĭ ōma paminikĕwin, pĕskis itwĕstamĀkĕwin pakitinikĀtĕw ohci Ayaskĭmow isi ĀkayĀsĭmowin, asici ĀkayĀsĭmowin Āpacihtwak ta-wĭhtah pĭkiskwĕwin³⁵ kiki ōma Mistikōsĭmowin pĕskis itwĕstamĀkĕwin.

ii. OkimĀnĀhk Wiyasiwĕwin MĀmawapiwin ohci Territoires du Nord-Ouest

Nĕhiyawĕwin ayĀwak pĀh-pĕyakwan sōhkĕyihtĀkosiwin tĀpiskōc ĀkayĀsĭmowin mĭna Mistikōsĭmowin isi nĭkĀnĭhtĀkwan pĭkiskwĕwin ohci Territoires du Nord-Ouest.³⁶ Ōma Territoires du Nord-Ouest *NĭkĀnĭhtĀkwan Pĭkiskwĕwin Oyasiwĕwin*³⁷ kĭ-mĭnohtĀwak ispĭhk 1990 nisitowinikĀtĕw kĕka-mitatĀht ĕyikohk nĭkĀnĭhtĀkwan Nĕhiyawĕwin, asici mĭna Mistikōsĭmowin mĭna ĀkayĀsĭmowin, isi ōma nĭkĀnĭhtĀkwan pĭkiskwĕwin pihcĭ i mĀmawohkamĀtowin ohci OkimĀnĀhk Wiyasiwĕwinohk mĭna ōma Kihci-OkimĀnĀhk ohci

31 Ibid.

32 OkimĀnĀhk ohci KĀnata, *OkimĀnĀhk PimipayihtĀwin pihcĭ Paminikĕwin*, OpĀskĀwĕhowi-Pĭsim 2015, p. 84.

33 OkimĀnĀhk ohci KĀnata, *OkimĀnĀhk PimipayihtĀwin pihcĭ Paminikĕwin*, OpĀskĀwĕhowi-Pĭsim 2015, p. 84; Robert 1110.

34 Nahiyikohk wĭhtamĀkōwin namōya kiskinohtacikĀtĕw; itĕyihtamowin ohci itwĕwin "nahiyikohk" aya ōma ta-pakitinikĀtĕt isi kiki mĕskotastĀwin isi ta-miskikĀtĕk kwayaci mĭna nakacihtĀw pĕskis ItwĕstamĀkĕw.

35 Kiki isi ta-kĀhcitinikĀtĕk pĕskis itwĕstamĀkĕwin pihcĭ pĭkiskwĕwin C, pĭkiskwĕwin A itasinahikĀtĕw isi pĭkiskwĕwin B mĭna pĭkiskwĕwin B isi pĭkiskwĕwin C. Ōma kiskinowĀpahtihiwĕwin, itwĕstamĀkĕwin pĭkiskwĕwin aya pĭkiskwĕwin B.

36 Kihci-Wiyasowĭkamikohk, Kisci-AyĀw MĀmawohkamĀkĕw isi PimipayihtĀwin mĭna Kihci-Wiyasowĭkamikohk NĀkatohkĕwin, *Nokohtawin*, 1re MĀmiskōcikĀtĕwin, 42^e OkimĀwinahk, MĀmawapiwin 95, Niski-Pĭsim 27, 2018, 1210 (L'honorable Dennis Glen Patterson, OkimĀnak).

37 *NĭkĀnĭhtĀkwan Pĭkiskwĕwin Oyasiwĕwin*, L.R.T.N.-O. 1988, ch. O-1.

territoire.³⁸ Ōma loi nisitowinam ēkwanima mihcēcis pīkiskwēwina āyamiwak mīna āpacihtāwak ōki ayisiyiniwak ohci T.N.-O. mīna āhkamēyhtamwak ta-manācihtācik, osihtcikātēwin mīna kwēskastāwin Nēhiyawēwin ohci.

Ōhi kēka-mitatāht Nēhiyawēwin nisitowinikatēwahk ohci loi tipēyihākwan isi nisto pītos pīkiskwēwina: Ōcīpwayānimowin, Ayaskīmow mīna Algonquian/Nēhiyawēwin. Ōhi nīyanan Ōcīpwayānimowina ēkwanihi Chipewyan, Gwich'in, l'esclave du Nord et du Sud mīna Tł̥chq̣ Yatì. Ōhi nisto Ayaskīmowina ēkwanihi Inuinnaqtun, Ayaskīmowin mīna Inuvialuktun. Ōma Algonquian pīkiskwēwin ēkwanima Nēhiyawēwin.

Sīpā ōma loi, ayisiyiniw ayāw miyikosiwin ta-āpacihtāt piko nīkānīhtākwan pīkiskwēwin pihcī māmiskōcīkātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin; ōhi Oyasiwēwinahk, masinahikana mīna ācimowasinahikan ohci Māmawapiwin piko ta-tāpasinahikatēkihk isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin; mīna ōma Askīy commissaire en conseil exécutif Okimāhkān ta-kī natotam piko ēkwanima Oyasiwēwin ta-otitwēstamākēwasinahikatēk isi pēyak ahpō ayiwak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin asici ōhi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin. Ēkwa mīna ohci, ōma ācimowin ka-nōkohtācik ohci Māmawapiwin itasiwēwinohk pakitinikatēw isi pītos pīkiskwēwina ay-āskawi mīna attempts osihcikatēw ohci Māmawapiwin ta-pihkohtāt pāh-pēyakwan mīnopayiwīn ohci sōhkēyihākosiwn mīna pāh-pēyakwan miyikosiwin mīna kaskihtamāsowin kiki kahkiyaw nīkānīhtākwan pīkiskwēwina. Ōhi pīkiskwēmohtāwina misiwēskamik māmiskōcīkātēwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-kī kwayātastēwahk ispīhk kēyiwēhk wihtamakēwin.

Ōma T.N.-O. Kihci-Wiyasiwēwinihk Māmawapōwīkamik astēwa nisto mēcimwāci itwēstamākēwin mistikowas mīna kaskihowin ta-pakitinahk itwēstamākēwin isi nisto nīkānīhtākwan pīkiskwēwina kēhciwāk. Ōhi pīkiskwēwina mēskotastēwa tahto ispayiwīn, asici Tł̥chq̣ Yatì pakitinikatēw mēcimwāci isi, ayis awa mēkwāc Onīkāni-pīkiskwēw ēkwanima ō-pīkiskwēwin. Mamawī, nisto mēkwāc ihtakowak pimohtēstamakēwa ohci Kihci-Wiyasiwēwinihk ēkwanihi tāh-tēpi Nēhiyawēwak mēkwāc itasiwēwinohk.³⁹

Asici manacihiwēwin isi pamihtāwin, nistam macihtawin ohci taho Kihci-Wiyasiwēwinihk, Atoskēwēkamik ohci Masinahikēwiyniw kakwēcimēw tahto pimohtēstamakēwa ta-kakwē kēhcināhot mahti wiya ō-pamīstakēwin pihkohtāwin nitawēyihcīkēwin ohci pīkiskwēwina.

38 Steven Nitah, "[Pēyak Askīy-Mihcēt Pīkiskwēwina](#)," *canadienne* Okimāwinahk *Wihtamākēwin*, vol. 25, n° 3, 2002.

39 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihākwan mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcīkātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1235 (Mme Danielle Mager, Territoires du Nord-Ouest Okimānāhk Wiyasiwēwin).

Ka-nīkānihtākwaḥk pīkiskwēwin ta-itasiwacikatēw isi pēyak ōhi ohci nisto kiskinwahikēwin.⁴⁰

1. Ayiwākihtākwan: Pimohtēstamakēw māmiskōtam ēkwānima wiya āstamēhk ahpō namōya kaskihtaw Ākayāsīmowin mīna / ahpō apisis kaskihtaw Ākayāsīmowin māka iyāyaw nōhtē āpacihtāw kotak nīkānihtākwan pīkiskwēwin kīspin itēyihtakwan. Kiki ayiwākihtākwan pīkiskwēwina, pēskis itwēstamākēwin pamīstakēwina kiki ōki pimohtēstamakēwak kwayātastēwa mēkwāc kahkiyaw apiwina ohci Kihci-Wiyasiwēwinihk mīna kahkiyaw māmawohkamākēwak māmawapiwina ēkota ēkwānima pimohtēstamakēw kī-itēyihtākosiw ta-itohtēt.
2. Aciyaw: Pimohtēstamakēw māmiskōtam ēkwānima kaskihtaw ta-pikiskwēt isi Ākayāsīmowin maka nōhtē āpacihtāw kotak nīkānihtākwan pīkiskwēwin ay-askāwi mēkwāc Māmawapiwin itasiwēwinohk. Kiki provisional pīkiskwēwin, kahkiyaw isi āhkamēyimowin ta-kakwē kaskihowak ta-pakitinikatēk itwēstamākēwin pamīstakēwina ispīhk kēyiwēhk wihtamakēwin kī mēkiw (kanake nēwo tipahikan isi ta-pē wihtamin) isi Atoskēwēkamik ohci Masinahikēwiyiniw ēkwānima itēyihtākan pīkiskwēwin pamīstakēwina kī-natocikatēwa ohci pimohtēstamakēw.
3. Namōya-ayiwākihtākwan: Ka-nīkānihtākwa pīkiskwēwin nawasōnikātēw isi namōya-ayiwākihtākwan ita namōya kīkway pimohtēstamakēw māmiskōtam ō-kaskihtawin ta-āpacihtāt pihcī pīkiskwēwin mēkwāc Māmawapiwin itasiwēwinohk. Tāpiskōc itēyihtākan, itwēstamākēw pīkiskwēwin namōya ta-kwayātastēw ohcitaw ēkosi isi paminikēwin.

Ka-āpacihtāhk ohci nīkānihtākwan pīkiskwēwin aya wihcikatēw nīswaw pihcī *Itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin*. Sīpā Itasiwēwin 38, ka-atoskēkātēk asici Wīhtamākēwina ohci pimohtēstamakēwak, pimohtēstamakēw ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin (MLA) ka-nōhtē pīkiskwēt ayiwak pēyak nīkānihtākwan pīkiskwēwin piko ta-pakitinahk isi Onīkāni-Pikiskwēw kēyiwēhk masinahikan kanakē pēyak tipahikan mwayī wiya ō-pīkiskwēwin. Député ka-ayamit nīso pīkiskwēwina pakitinaw ayiwākēs 30 cipahikansis kiki wiya ō-pīkiskwēwin mīna piko ta-pikiskwēt kanakē 30 cipahikansi isi kotak pīkiskwēwin. Itwēstamākēwak pihcī Territoires du Nord-Ouest Kihci-Wiyasiwēwinihk namōya āpacihtāwak kāh-kīhtwam pīkiskwēwina.

40 Mager, 1235; Territoires du Nord-Ouest Okimānāhk Wiyasiwēwin, [18th Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Northwest Territories - Pimohtēstamakēw Ō-Masinahikan](#).

Iskwēyānihk, masnahikana ta-kī pakitinikatēwa mīna asastēwa pihcī Māmawapōwīkamik mīna nōkohtāwak pihcī māmawohkamākēwak asici ēkā kīkway otitwēstamākēwin masinahikēwin isi kahkiyaw pīkiskwēwina ka-āpacihtcikātēk pihcī Kihci-Wiyasiwēwinihk.

iii. Nunavut Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin

Pāh-pahki 3 ohi Nunavut *Nīkānihtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*⁴¹ (LLON) nawasōnam “Ayaskīmow Pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ” isi ōma nīkānihtākwān pīkiskwēwin ohci Nunavut. Nunavut *Ayaskīmow Pīkiskwēwin Kanawēyihcikātēwin Oyasiwēwin*⁴² kiskinohtataw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin isi Inuinnaqtun mīna Ayaskīmow. Ōma LLON manācihtaw āpacihtāwin ohci Nunavut nīkānihtākwān pīkiskwēwin pihcī māmiskōcikātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Ō-Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin. Sīpā pāh-pahki 5 ohci Loi, ōhi Oyasiwēwinahk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin piko ta-masinahikatēkihk mīna nōkohtāwak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, mēkwā Ayaskīmow wīhtamākēw ohci oyasiwēwin piko ta-kwayātastēk ispīhk oyasiwēwin nakiskatomakan. Commissaire en conseil exécutif du Nunavut Okimānhkân ta-kī natotam piko oyasiwēwin ta-nōkohtāhk pihcī Ayaskīmow pīkiskwēwin.

Pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin (Ayaskīmow mīna Inuinnaqtun) mīna Ākayāsīmowin kī-pakitinikatēw pihcī Māmawapōwīkamik aspin ōma Māmawapiwin nistam itapiwin ispīhk 1 Ayīki-Pīsim 1999.⁴³

Ōhi *Itasiwēwinohk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Nunavut* itastēw mihcēcis wiyasiwēwina nākatohkēwin ohci otitwēstamākēwin masinahikana. Ministres wīhtamākēwina, manācihkikēwin pīkiskwātamowin mīna kahkiyaw itēyihitamowina piko ta-pakitinikatēkihk isi nīkānihtākwān pīkiskwēwin ohci Nunavut. Okanwēyihcikēwak ita Nunavut Okimānāhk Wiyasiwēwin kanawāpahtam ēkwānima, pihcī paminikēwin, mistahi masinahikana ka-pakitinikatēkihk isi députés ita māmawohkamākēwak māmawapiwina mīna caucus māmawapiwina ihtakonwa nīswayak isi Ayaskīmow mīna Ākayāsīmowin.⁴⁴ Masinahikana ta-kī asastēwa ispīhk kwayātastēw isi pēyak pīkiskwēwin, asici ōhi nitawēyihcikēwina ēkwānima otitwēstamākēwin ta-pē pimitsaham. Ōma Kihci-Wiyasiwēwinihk *Kihci-māmiskōcikātēwina* osihcikātēw nīswayak isi Ayaskīmow mīna Ākayāsīmowin mīna ōhi Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwinahk itasiwēwinohk ita

41 [*Codification ohci Nīkānihtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*](#), S.Nu. 2008, ch. 10.

42 [*Codification ohci Ayaskīmow Pīkiskwēwin Kanawēyihcikātēwin Oyasiwēwin*](#), S.Nu. 2008, ch. 17.

43 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 96, Ayīki-Pīsim 17, 2018, 1115 (M. John Quirke, Nunavut Okimānāhk Wiyasiwēwin).

44 Ācimostākēwin ka-pakitinikatēk sāpō masinahamātītōwin tastaw omasinahikēw mīna ōtatōskēwak ita Nunavut Okimānāhk Wiyasiwēwin.

cikāstēpayihcikan nōkwan isi nanatohk pīkiskwēwina (Ayaskīmow, Inuinnaqtun mīna Ākayāsīmowin). Ōhi cikāstēpayihcikan māmawapiwina ohci māmawohkamākēwak mīna itastēw pēs kis itwēstamākēwin ēkwa mīna mistahi pihcī cikāstēpicikan māmawohkamākēwak māmawapiwina mīna caucus māmawapiwina.⁴⁵

Nunavut Kihci-Wiyasiwēwinihk kikinikatēw asici nanatohk unilingues mīna députés bilingues. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēyikohk nānitaw 20% ohci kayahtē mīna mēkwāc députés ēkwaniki uniquement Ākayāsīmowin isi pikiskwēw, 10% ēkwaniki uniquement Ayaskīmow pikiskwēw, mīna 70% ēkwaniki bilingues isi Ākayāsīmowin mīna Nēhiyawēwin.⁴⁶ Ēyiwēhk, pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin mīna Ākayāsīmowin kī pakitinkatēw tahto mamawapiwin apiwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwina ēko āpatan nitawēyihcikatēwin ta-kēhcinahōwēt kahkiyaw pimohstamakēwak ta-nisitohtatowak mēkwāc itasiwēwinohk.⁴⁷ Mēkwa ōma LLON kēhcināhiwēw ōma miyikosiwin ohci kahkiyaw députés ta-āpacihtat piko-tānima Ayaskīmow pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin, ahpō Mistikōsīmowin mēkwāc itasiwēwinohk, namōya ihtakon wiýasiwēwin ta-nitawēyihcikatēk ta-pakitnahk pēs kis itwēstamākēwin.

Pēs kis itwēstamākēwin pakitinkatēw ohci itwēstamākēw pihcī nīso mistikowas: Inuinnaqtun-Ākayāsīmowin pihcī pēyak mistikowas mīna Ayaskīmow –Ākayāsīmowin pihcī kotak. Ispīhk itēyihcīkwān kotak pīkiskwēwin ta-pikiskwacikatēk mēkwāc itasiwēwinohk, ayiwakēs itwēstamākēwak atoskahaw kīsāc, mīna Ākayāsīmowin āpacihtawak isi kāh-kīhtwam pīkiskwēwin.⁴⁸

Okanwēyihcikēwak ita Nunavut Kihci-Wiyasiwēwinihk kanawāpahtam ēkwānima pēyak mawinēhikēwin isi ka-pakitinahkwaw pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma nīkānīhtākwān pīkiskwēwin ohci askiy ayis āstamēhk iyikohk ohci itwēstamākēwin-otitwēstamākēw ka-atoskātkwāw isi Ayaskīmow pīkiskwēwin. Ōma Kihci-Wiyasiwēwinihk kī nīsōhkamwak asici ōma Itwēstamākēwin/Otitwēstamākēw Pimipayihtāwin ita Collège de l'Arctique du Nunavut ta-yahkipitahk ohci nakacihtāw iyiniw otitwēstamākēw ta-atoskātahk isi Ayaskīmow pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.⁴⁹

45 Ibid.

46 Quirke, 1110 mīna 1115.

47 Quirke, 1115.

48 Ibid.

49 Quirke, 1120.

iv. Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin

Pāh-pahki 3(1) ohci Yukon *Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*⁵⁰ (LLY) manācihtaw ōma miyikosiwin ta-āpacihtahk Ākayāsīmowin, Mistikōsīmowin, ahpō pēyak ohci ayēnānēw Yukon Nēhiyawēwina pihcī ōma māmiskōcikātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.⁵¹ Sīpā pāh-pahki 3(2) ohci LLY, ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin ahpō māmawohkamākēwak, ispīhk pakitinamakēwin ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, ta-kī osihtaw sīhkihēmowin ēko ohci otitwēstamakēwin ohci masinahikana mīna ācimowasinahikan ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, *Kihci-māmiskōcikātēwina*, Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin mīna kahkiyaw kotaka nīkānihtākwān itasiwēwinohk.

Mēkwāc, ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin namōya pakitinam pēs kis itwēstamakēwin pihcī ōma Māmawapōwīkamik ahpō pihcī māmawohkamākēwin. Mīna, kihci-māmiskōcikātēwina ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin kwayātastēwa isi Ākayāsīmowin piko, ayisk Okimānāhk Wiyasiwēwin namōya mōsāhkinamwak oyasiwēwin sēhkē isi ōma pāh-pahki 3(2) ohci LLY.

Masinahikana ka-āpacihtahk ohci okimāwinahk itasiwēwinohk ita Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-kī pakitinikatēwa mīna asastēwa isi nīkānihtākwān pīkiskwēwin ohci askiy. Maka, onīkāniwīwak ita Okimānāhk Wiyasiwēwin kanawāpahtam ēkwānima kaskihtāwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-pakitinahk otitwēstamakēwin itowahk masinahikana itēyihktākwān ohci kīspin kwayātastēw wīchihwēwina ēkwa mīna Okimānāhk Wiyasiwēwin nīsōhkam asici ōma askiy Pīkiskwēwin Pamīstakēwin Direction ta-itwēstamawātam masinahikan ēkwānihi namōya kikinikatēw ohci pāh-pahki 3(2) ohci LLY.

Sīpā pāh-pahki 4 ohci LLY, oyasiwēwinahk mīna wiyasiwēwin ka-sāpohtahk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin piko ta-tāpasinahikatēk mīna ta-nōkohtāhk pihcī Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.

v. Écossais Okimāwinahk

Ōma écossais Okimāwinahk Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin pakitinamwak ēkwānima Ākayāsīmowin māna isi pīkiskwēwin ohci okimāwinahk pamihtāwin, māka pimohtēstamakēwak ta-kī pikiskwēwak isi gaélique, ahpō piko-tānihi kotaka pīkiskwēwin,

50 *Pīkiskwēwins Oyasiwēwin*, LRY 2002, ch. 133.

51 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1240 (M. Floyd McCormick, Yukon Okimānāhk Wiyasiwēwin).

asici nahēyih towin ohci Opaminikēw Otatoskēw. Mēkwāc nīso ihtakowak pimohtēstamakēwak ohci écosais Okimāwinahk kaskihtawak ta-pikiskwēcik isi gaélique.⁵²

Ōma *Gaelic Pīkiskwēwin (Scotland) Oyasiwēwin 2005* osihtāwak gaélique isi nīkānīhtākwān pīkiskwēwin ohci Scotland asici kanawēyihcikātēw sōhkēyih tākosiwin. Itastaw mīna atoskēwin isi askiy-nīnahk ihtāwin ta-pakitinahk gaélique Pīkiskwēwin Wiyasiwācīkewin, ēkwanihi itēyih tākwān ta-wīcihiwēt isi mīnopayiwīn mīna ati yahkikiwin ohci langue.⁵³ gaélique Pīkiskwēwin Wiyasiwācīkewin asastāw kīko masinahikana ta-kī itwēstamawātahk isi gaélique, mīna wiyasiwātām ēkwānima députés ta-kī āpacihtawak gaélique pihcī māmiskōcīkātēwin, kīspin ōti kī kāhcitīnmwak mwāyi pakitēyih tamowin ohci Opaminikēw Otatoskēw ahpō pihcī māmawohkamākēwak, asici mwāyi pakitēyih tamowin ohci onīkānīw (māmawohkamākēwak kihci-nikanapiw).

Tāpiskōc, piko awiyak ka-notimihk ta-pikiskwēt Okimāwinahk, mīna māmawohkamākēwak nīpawīstamakēwak, ta-kī āpacihtaw gaélique asici mwāyi pakitēyih tamowin. Nīso ispayiwīn wihtamakēwin nitawēyihcikātēw pāmwayēs ka-wī āpacihtahk gaélique ta-kēhcinahowēt kwayāc ayāwēwak itwēstamākēwahk.⁵⁴ Gaélique otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin kiki okimāwinahk pamihtāwin pakitīnikātēwah sāpō otipēyimisow otatoskēw.⁵⁵

Mīna, Oyasiwēwinahk ta-kī nōkohtāhk isi gaélique asici pakitēyih tamowin ohci onīkānīw Māmawapōwīkamik mīna Wīhtamākēwak Ō-ta-toskēwak, mīna māmawohkamākēwak wīhtamākēwina ta-kī nōkohtāhk isi gaélique asici pakitēyih tamowin ohci onīkānīw Māmawohkamākēwak mīna Outreach Ō-ta-toskēwak. Asotamākēwin kiki oyasiwēwinahk, itēyih tamowina, kwēskastāwina mīna kakwēcīhkēmowina ta-kī pakitēyih cikātēw asici gaélique otitwēstamākēwin, ēkwānima ta-nōkohcikātēk asici Ākayāsīmowin kīsihcikatewin. Ita gaélique ka-āpacihtahk pihcī māmiskōcīkātēwin ahpō māmawohkamākēwak, ōma

52 Écosse Okimāwinahk Itasiwēwin 7.1.1. Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayih tāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcīkātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwīn 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 3, 2018, 1145 (Mme Bronwyn Brady, écosais Okimāwinahk).

53 [Gaelic Pīkiskwēwin \(Scotland\) Oyasiwēwin 2005](#), 200 asp 7.

54 Écosse Okimāwinahk, [Scottish Okimāwinahk Corporate Body Gaelic Pīkiskwēwin Itēyih tamowin 2018-23](#), p. 11; Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayih tāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcīkātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwīn 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 3, 2018, 1130 (Mme Linda Orton, écosais Okimāwinahk).

55 Orton, 1130.

gaélique masinahikēwin nōkwan pihcī Kihci-mâmiskôcikâtêwina nīkânīwin ohci ôma Ākayāsīmowin itwēstamākēwin.⁵⁶

vi. Royaume-Uni Kihci-Wiyasowīkamikohk

Ôma *Gallois Pīkiskwēwin Oyasiwēwin 1993*, ka-kī sāpohtatawak ohci Royaume-Uni Okimāwinahk, atoskatamwak asici āpacihtawin ohci Gallois pīkiskwēwin pihcī Pays de Galles. Ō-wiyasiwēwina kī mīnohtāwak ōki *gallois Pīkiskwēwin (Pays de Galles) Measure 2011* ohci, ēkwanima tipōtam nīkânīhtākwan pīkiskwēwin sōhkēyihcikatēwin isi Gallois pīkiskwēwin pihcī Pays de Galles. Nīswayak isi wiyasiwēwina nitawēyihcikatēw ēkwanima ôma galloise mīna Ākayāsīmowin pīkiskwēwin pāh-pēyakwan mīnopayiwini isi paminikēwin ohci itasiwēwinohk ohci Misiwēskamik Māmawapiwin kiki Pays de Galles.⁵⁷

Sāpō paminikēwin mīna onīkāni-pīkiskwēw otasiwewin, pikiskwēwina pihcī Royaume-Uni Kihci-Wiyasowīkamikohk Māmawapōwīkamik ta-kī osīhcikatēkihk isi Ākayāsīmowin. Pimohtēstamakēwak māna pakitinawak ta-wīhta kēsiskaw wīhtamākēwina isi kotaka pīkiskwēwina, māka otitwēstamākēwin ta-kī pakitinkātēk.⁵⁸

Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk pakitēyihcikatēw āpacihtawin kiki Gallois pihcī atiht okimāwinahk itasiwēwinohk, kahkiyaw ēkwanihi wāhkōhtotam isi Pays de Galles. Tāpiskōc, ispīhk Niski-Pīsim 1, 2017, ôma Kihci-Wiyasowīkamikohk sāpohtaw oyasiwēwin ēkwanima kēhcināhowīwin Ākayāsīmowin aya ôma pīkiskwēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, māka gallois ta-kī āpatan pihcī itasiwēwinohk atiht ohci māmawohkamākēwak mīna ohci Grand comité gallois Māmawohkamākēwak.⁵⁹ Pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk māmawohkamākēwak, awa Kihci-Nikanapiw apho itikwē ta-kī natotam aya ayiwākēs kēyiwēhk wīhtamakēwin ēkonik ka-wī pikiskwēcik gallois, mīna ta-kī natotam anihī kakwēcīhēmowina osīhcikatēk mitoni isi Ākayāsīmowin ēkosi isi pakitinikatēw isi namōya-gallois pīkiskwēw Kihci-Nikanapiw mīna Masinahikēwiyiniw ta-naskomow isi pimipayihcīwiniw pisiskēyihcikatēw. Kihci-mâmiskôcikâtêwina ēkwa masinahikam kahkiyaw pīkiskwēwina ka-isi pikiskwacikatēk gallois isi nistamēyimākan pīkiskwēwin, ēkospi ēkwa Ākayāsīmowin otitwēstamākēwin.⁶⁰

56 Écosse Okimāwinahk, [Scottish Okimāwinahk Corporate Body Gaelic Pīkiskwēwin Itēyihcikatēwin 2018-23](#), p. 11.

57 [Gallois Pīkiskwēwin Oyasiwēwin 1993](#), c. 38; [Gallois Pīkiskwēwin \(Wales\) Measure 2011](#), 2011 nawm 1.

58 Erskine Opiniyehowī-pīsim: Okimāwinahk Paminikēwin 24e édition, LNUK, p. 429.

59 Royaume-Uni Okimāwinahk, [Nawasōnikēwin mīna Itasiwēwinohk: 1 Niski-Pīsim 2017](#), No. 117, p. 3.

60 Ibid.

Ōma gallois Kihci Māmawohkamākēwak isihcikātēw ohci kahkiyaw pimohtēstamakēwak ka-miciminahkwaw du Pays de galle apiwina mīna isko nīyanan kotaka pimohtēstamakēwak. Nakiskatamwak māna pēyak ahpō nīswaw tahto askiy. Ispihk māmawapiwin Mikisiwi-Pīsim 2018, 60% ohci itasiwēwinohk kī paminamwak pihcī gallois asici pēs kis itwēstamakēwin ohci gallois isi Ākayāsīmowin.⁶¹

Ōma galloises Nākatohkēwin Māmawohkamākēwak ta-kī āpacihtaw gallois pihcī itasiwēwinohk. Mihcēcis ōhi ō-pamihtāwina isi Ākayāsīmowin māka kīsac natotamakēwin ohci nīpawīstamakēw ta-wihtamakēt isi gallois ta-kī wicīhaw. Ōma Māmawohkamākēwak māmawapiwin ka-kī miciminikatēk ispīhk 27 Niski-Pīsim 2018 ēkwanima dans les deux langues, mīna ōma tāpasinahikan ka-kikinikatēt nīswayak isi Gallois mīna pāh-pēyakwan itasinahikēwin Ākayāsīmowin otitwēstamakēwin.⁶²

vii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētinohk Askīy (Australie)

Āta ōma Kīwētinohk Askīy namōya ayāwak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin,⁶³ Ākayāsīmowin nakiskātamwak isi pīkiskwēwin ohci Kihci-Okimānāhk mīna ōma pīkiskwēwin ka-āpacihtahk pihcī Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.⁶⁴ Ōma nakayāskamowin paminikēwin ēkwanima ēsa pimohtēstamakēw ta-kī pīkiskwēw piko itowahk pīkiskwēwin pihcī Māmawapiwin asici ō-nakatamowin ohci Māmawapiwin. Ispīhk 2016, Kisci-Ayāw Sīhkīkēmowin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīy kī mīnohtāw isi ē-wihtamakēt pimohtēstamakēw ta-kī nīpawiw ta-pīkiskwēt piko itowahk pīkiskwēwin namwāc piko mosci Ākayāsīmowin kīspin sēmak pikiskwacikatēw isi Ākayāsīmowin pīkiskwēwin otitwēstamakēwin mīna asastēwa masinahikatēw otitwēstamakēwin. Ōki Māmawohkamākēwak kanawāpahtam ēkwanima paminikēwin mitoni āciwinam pimohtēstamakēw iyikohk ō-pīkiskwēwin, ēkwa mīna namōya ayiwak pīkiskwēwin itastēw kiki otitwēstamakēwin itāpatisiwin. Awa pimohtēstamakēw piko mīna ta-osihtahk masinahikēwin ohci ayamiwin ta-pikiskwacikatēk pihcī nīstamēyimākan pīkiskwēwin kwayātastēw kiki māmawisihcikēwin itēhkē ōma Okimāwinahk Masinahikana pimīc ōma

61 Kihci-Wiyasowīkamikohk Kihci-māmiskōcīkātēwina, Grand Comité gallois Māmawohkamākēw, [Takwāki Manācihikēwin ka-isi Ispīhtēyīhtākwa ohci Wales \(Kīkisēpāyāw Apiwin\)](#), 7 Mikisiwi-Pīsim 2018, col. 1; BBC News, [Gallois ayamiwin mosci-pimāpotēw ita Gallois Grand Māmawohkamākēw](#), 7 Mikisiwi-Pīsim 2018.

62 Kihci-Wiyasowīkamikohk, galloises Nākatohkēwin Māmawohkamākēw, [Pīkiskwēwin Nokohtawin: Kipahotowīkamik pimohtēstamakēwin pihcī Wales](#), HC 742, 27 Niski-Pīsim 2018.

63 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayīhtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcīkātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 104, Opiniyāwēhowi-Pīsim 23, 2018, 1925 (M. Michael Tatham, Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīhk).

64 Tatham, 1935.

Ākayāsīmowin masinahikēwin.⁶⁵ Ispīhk 2016, itasiwēwin ta-mīskotinatek Nīpawīstam Sīhkihēmowin, mīna ta-pakitihk pimohtēstamakēwak ta-pikiskwēt ō-pīkiskwēwin namwāc piko mosci Ākayāsīmowin pāmwayēs ta-pakitinahk Ākayāsīmowin pīkiskwēwin otitwēstamakēwin, namōya kī ohci pakitinikatēw.⁶⁶

Namōya otitwēstamakēw ahpō itwēstamakēw pamīstakēwin mēkwāc pakitinikatēwa pihcī Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, ahpō mīna Māmawapiwin ayāwak itwēstamakēwin wiyastēwin tāpīskōc itwēstamakēwin mistikowas.⁶⁷ Ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin kayahtē kī kāhcinikatēw otitwēstamakēwin mīna / ahpō itwēstamakēwin pamīstakēwina kiki mēmohci projets particuliers. Nīstam-iyiniw Itwēstamakēwin Pamīstakēwin pakitinamwak itwēstamakēwin mīna otitwēstamakēwin kiki Kihci-Wiyasiwēwin sensibilisation māmawohkamākēwak atoskēwin nānitaw tepaktēpakohp ahpō ayēnānēw askiy aspin, ēkota pīkiskwēwin pamīstakēwin kī-pakitinikatēwa pihcī 17 mäh-māwaci āpacihtawin Nēhiyawēwina.⁶⁸

Itēyhtakwan ayiwāk nānitaw 100 pītos Nēhiyawēwin pīkiskwēwina mīna pītos isi Nēhiyawēwin ka-ayamicik pihcī Kīwētinohk Askīy. Ihtakowak nawac piko 70,000 Nēhiyaw iyiniwak pihcī Kīwētinohk Askīy (30% ohci territorial ihtawin), ēkwaniki 60% ayamiwak Nēhiyawēwin ō-wīkiwa ahpō pihcī ō-māmawāyāwinihk tahto kīsikaw.⁶⁹ Ohci ayiwak 100 pītos Nēhiyawēwin mīna pītos isi Nēhiyawēwin ayamiwak pihcī Kīwētinohk Askīy, mihcēt namōya masinahamwak. Ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin kī pakitinam kanakē pēyak Nēhiyaw pimohtēstamakēw aspin mācihtawin ispīhk 1974.⁷⁰

MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

A. Nēhiyawēwin pihcī Kānata: kēsiskaw kiskinwahikēwin ohci ācimostākēwin

Mihcēt ohci nīpawīstamakēwak ka-nokosicik ohtiskaw Māmawohkamākēwak formulé ō-nisitohtamahowēwina mīna kakēskimāwiwin ka-āpacihtahk Nēhiyawēwin pihcī Kihci-

65 Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh, [Sīhkihēmowin Nīpawīstam](#) (Ka-mācihtāhk ispīhk 21 Ayīki-Pīsim 2016); Tatham, 1930.

66 Tatham, 1930; Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh, 13e Māmawapiwin Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin Māmawohkamākēw, [Wīhtamākēwin ohci Iteyhtamowin ohci Mīnohtāwin isi Nīpawīstam Sīhkihēmowin 23A \(Pīkiskwēwin Ayamiwina pītosī namwāc Ākayāsīmowin mēkwāc itasiwēwinohk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh\)](#).

67 Tatham, 1940.

68 Tatham, 1935.

69 Tatham, 1915.

70 Tatham, 1915.

Wiyasowīkamikohk isi ayakaskāwa masinahikewin ohci kayāhtē, mēkwāc mīna ati-nīkan pāhkaci-ayakaskāw pīkiskwēwin pihcī Kānata. Ēyiwēhk itāpatisiwin ohci Māmawohkamākēwak ō-nākatohkātēwin aya ta-wāpahta ōma pimipayihtāwin mīna atoskēmakan iteyihtamowinahk mīna itēyihamowin ohci māskōc āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk, Māmawohkamākēwak āta wiya iteyihtamwak ēkwanima kistēyihākwan ta-kahcitinikatēk mīna ta-wāpahtahiwēt atiht ōma wihtamakēwin ka-kī pēhtahkwaw ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata, ayisk ōma pāhkaci-ayakaskāw pīkiskwēwin kī pakitinam ta-wihtamakēt Māmawohkamākēwak ō-māmiskōcikātēwin isi pisiskēyihamowin.

Ta mācihtahk asici, ita 2016 akihcikēwin , 1.6 māwaci-kihci-mitātahtomitanaw Canadiens wīhtamākēwak ē-ayācik Nēhiyaw nisitawēyihākosiwin, asici 260,000 wīhtamākēwak kaskihtawin ta-pikiskwēt isi Nēhiyawēwin.⁷¹ Mēkwāc kī ihtakon 58 nisitawēyihākwan Nēhiyawēwin pihcī Kānata, āyimihiwēmakan isi ayiwak 90 ka-nisitawēyihākwa pītos isi Nēhiyawēwin.⁷² Ēkoni ohci pīkiskwēwina, ihtakonwa nikotwāsik asici ayiwak 10,000 ayisiyiniwak ēkwaniwi wīhtamākēwak nistam ō-pīkiskwēwin: ōhi Nēhiyawēwin pīkiskwēwina, Ocīpwayānimowin, Innu, Ayaskīmow, Ojibway mīna Oji-Nēhiyawēwin.⁷³

Maka, Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima aspin kanakē 1940s, āyimihiwēwin kī māmiskōcikātēw Nēhiyaw ayisiyiniwak ochi āstamēhk ka-āpacihtahk ō-pīkiskwēwiniwaw.⁷⁴ Ati mācihtāwin 1980s, Māmawapiwin ohci Nistam-Iyiniwak sāpohtaw ayiwak 18 oyasiwēwina ēkwanihi nitawēyihamwak sēmāk wāskāwēwin ta-paspīwīnahk Nēhiyawēwin.⁷⁵ Mastaw akihcikēwin wapacikātēw āstamēhk waskawīwin pihcī iyikohk ayisiyiniwak ka-ayācik Nēhiyaw nistam ō-pīkiskwēwinmīna kahkiyaw Nēhiyawēwin kiskēyihamowin.⁷⁶ Mīna, ōma iyikohk itahtopiponēwin ohci ayisiyiniwak asici Nēhiyaw nistam ō-pīkiskwēwinispīh 2016 ēkwanima 36.7 askiy, ēkwanima pimohtēstam yahkikiwin

71 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 97, Ayīki-Pīsim 19, 2018, 1100 (M. William Fizet, ministère ohci canadien Iyinihkēwin).

72 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 19, 2018, 1205 (M. Perry Bellegarde, Māmawapiwin ohci Nistam-Iyiniwak).

73 Fizet, 1105.

74 Bellegarde, 1205.

75 Ibid.

76 Fizet, 1105.

ohci kēka-mitātaht askiy kiki isi ōma 1981 akihcikēwin.⁷⁷ Wanēyhtakwan, ōma mistahi Nēhiyawēwin pihcī Kānata pē itēyhtakwan “ati namatakon.”⁷⁸

Māmawohkamākēwak kī kiskisomawak ohci miscēcīs nīpawīstamakēwak ēkwanima ka-āhkami namatokohk āpacihtawin ohci Nēhiyawēwin ta-kī, kanakē pahki, kī atāmēyhtakwan isi ōma misiwanātahkamikisiwin ohci atiht kayāsēskamik okimānāhk opaminikēwak pimohtestamakewin, āsōnē ōhi ita ka-ki kanawēymihcik kiskinwahamākēwikamik pamihcikēwin.⁷⁹ Kī wihtam pēyak ka-isi-wāpahtahk, kistēyhtākwan sōskwāc mihcēt Nēhiyaw iyiniwak ohci ka-kī itohtēcik ōhi kiskinwahamākēwikamikwa ēkwaniki kēyapic nēpēwisīstam ta-kōcit nistam ō-pīkiskwēwin.⁸⁰

Ispīhci, iyikohk ohci ka-isi-wāpahtahk pē nōkosiw isi Māmawohkamākēwin kiskinwaham ōma ka-kistēyhtākwhak ohci paspīhiwīn mīna pasikōnam ohci Kānata Nēhiyawēwin. Ōki ka-isi-wāpahtahkwaw itēwak:

- Pīkiskwēwina ēkwanihi ayiwākihtākwan élément ohci isihcikewin mīna osihtaw ka isi mamitonēyhtamahk. Kī miyostānow māmimonēyihcikēwin sāpō pīkiskwēwin mīna ki-pīkiskwanow isihcikēwinahk ohci aniskaciwin isko aniskaciwin ay-āpacihtayahk pīkiskwēwin.⁸¹
- Kānata Nēhiyawēwin piko ta-kanawēyihcikātēk mīna ta-paspīwīnikatēk, māka mīna osihciatēw mīna pasikōnam.⁸²

77 Fizez, 1105.

78 Ibid. [Ōma Oxford Natonikēwin Encyclopedia ohci Linguistics](#) masinaham nēwo kihci-kīkway ta-kīsēyhtahk mahti ka-āpacihtā ōhi pīkiskwēwina ta-kī iteyhtakwahik menacée: 1 – Mitoni kēhcināhowin akihtāson ohci pīkiskwēwak; 2 - Nōhtēpayiwin ohci transmission entre les générations; 3 – Astamēhk pihcī akihtāsowin ohci pīkiskwēwak kayāhtē aspin; mīna 4 - Astamēhk pihcī domaines isi āpacihtāwin.

79 Tāpikōc, Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 26, 2018, 1220 (Mme Ellen Gabriel).

80 Ibid.

81 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcikātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 26, 2018, 1105 (M. Arok Wolvengrey, Nistam-Iyiniwak Kihci-Kiskinwahamātowikamik ohci Kānata).

82 R. Saganash, 1210.

- Kēhtē-ayak kiskinwahamwēwak osk-āya ta-kiskisicik tānitē ka kī ayācīk mīna isi iyinihkēwin ka-pīkiskwēcīk Nēhiyawēwin.⁸³
- Kānata Nēhiyawēwin ta-kī kanapahcikatēk isi misiwēskamik sawēyimēwin.⁸⁴
- Ta-pēhtamin Nēhiyawēwin pihcī māmawāyāwinihk kamikohk pē-kīhkānākwān mīna miyo ayācihtaw ō-sōhkēyihtākosiwin mīna āhkamēyihtamowin tāpitawī.⁸⁵
- Ka wīcēhtayahk ōma āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk itisahamakēw sōhkēyihtākosiwin isi Nēhiyaw osk-āyak ēkwānima wiyawaw ō-kayāsēskamik mīna ē-miywāsin pīkiskwēwin cīhkēyihtakwān mīna ispīhtēyihtākwan pihcī anohc ōma mēkwac pimohtēstamakēwin. Ōma nahipayiwīn kīsihtāw ahcahkowiwin ohci nahēyihtowin tastaw Nēhiyaw mīna namōy-Nēhiyaw Canadiens.⁸⁶ Ta kī mīna nīkānistam cīhkēyimowin pihcī āhkamēyi āpacihtawin Nēhiyawēwin tastaw Nēhiyaw osk-āyak.⁸⁷
- Ka-pakitinikatēk āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk ta-kī miyonākohtā pimohtēstam ōma sōhkēyihtākosiwin mīna atoskēmakan Nēhiyawēwin isi okimānāhk yahkohtēwin. Ta kī nīkānistam ōhi pīkiskwēwina, māmawāyāwinihk ka-sākamok, mīna ōhi pakitinikēwin ohci Nēhiyaw iyiniwak isi canadien iyinihkēwin.⁸⁸

Mēkwac , Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk ayāwēwak Nēhiyaw pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk tastaw ō-tipēyihtākosiwin.⁸⁹ Māmawohkamākēwak pēhtamwak asici

83 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcīkātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Niski-Pīsim 22, 2018, 1120 (Mme Georgina Jolibois, pimohtēstamakēw kiki Desnesthē – Missinippi – Churchill River).

84 Bellegarde, 1215.

85 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcīkātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 97, Ayīki-Pīsim 19, 2018, 1130 (M. Jean-Pierre Corbeil, Statistique Kānata).

86 Gabriel, 1225.

87 Jolibois, 1115.

88 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcīkātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1210 (M. Jērēmie Sērōr, Kihci-Kiskinwahamātowīkamik ohci Ottawa).

89 R. Saganash, 1225.

pisiskēyihitamowin ēkwanima mwayī pimipahtāwin isi Kihci-Wiyasowīkamikohk ohci M. Romeo Saganash, député, awa pimohtēstamakēw kiki Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou, nama kīkway ēsa ayamiwin pihcī Nēhiyawēwin kiki “pimohtēstamakēw ohci Okimāwinahk.” Mwēstas ispīhk kiskinohtahiwēwin asici kēhtē-ayak , ōma ayamiwin *yimstimagesu*, ahpō “wiya ahpō wiya ka-itwēstamakēw kiya kiki” kī-osihcikatēw kiki āpacihtawin pihcī Sākāstēnohk Nēhiyawēwin.⁹⁰

Nakiskamwak asici pēyakwan nayēhtāwipayiwin, piko kiki pahkisimohk pītos isi Nēhiyawēwin, awa pimohtēstamakēw ohci Winnipeg-Centre ayamiw asici Nēhiyaw kēhtē-ayak mīna linguistes ta-osīhtcikātēw ayamiwin *otapapistamakew*, ahpō “ēkwana ka-pimohtēstamakēt ahpō pīkiskwēw kotakak kiki.”⁹¹

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ōma Gouvernement régional d’Eeyou Istchee Baie-James Kihci-Okimānāhk āpacihtawak pēs kis itwēstamakēwin ohci Ākayāsīmowin, Mistikōsīmowin mīna Nēhiyawēwin mēkwāc okimāhkān Māmawapiwina.⁹² Pēs kis itwēstamakēwin aya atoskēmakan ka-natawēyihākwhak ka-mēkawit pimohtēstamakēw nanātohk linguistiques kaskihtawin, māka mīna nīkānīstam kīhkāninākosiwin, nākatohkātēwin, mīna kikinikātēwin.⁹³ Okimāhkān itasiwēwinohk ēkwanihi ācimowina ka-nōkohtācik, mīna ōhi nīkānastamakēwina kī yahkipitam osk-āyak kihci-wiyasiwēwinohk māmawohkamakēwin pihci tipiyaw Kihci-Okimānāhk.⁹⁴

Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanima ōma Māmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, ita Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018 Kistēyihākwan Okimāhkān Māmawapiwin, ta-āpacihtacik— mīna itwēstamakēwin —Nēhiyawēwin pihcī itasiwēwinohk māwaci nistam.

90 R. Saganash, 1210.

91 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcikātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 94, Niski-Pīsim 22, 2018, 1210 (M. Robert-Falcon Ouellette, pimohtēstamakēw kiki Winnipeg-Centre).

92 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Niski-Pīsim 22, 2018, 1225 (Mme Melissa Saganash, Gouvernement régional d’Eeyou Istchee Baie-James Kihci-okimānāhk).

93 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Niski-Pīsim 22, 2018, 1255 (Mme Johanne Lacasse, Gouvernement régional d’Eeyou Istchee Baie-James Kihci-Okimānāhk).

94 M. Saganash, 1255.

B. Otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin ita Kihci-Wiyasowīkamikohk

Otitwēstamākēwin ēkwanima isi pamihtāwin ta-pōnihcikātēk masinahikēwin itwēstamawātamowin ohci pēyak pīkiskwēwin isi kotak. Itwēstamākēwin is /nisitawēyihcikātēw ohci otitwēstamākēwin.⁹⁵ Pēskis itwēstamākēwin ēkwanima isi pamihtāwin ohci pakitinikatēwin ayamiwin otitwēstamākēwin, isi pēyakwan tipihtāwin ohci pikiskwēwak ō-tayamiwin, asici mitoni nasihkāc tastaw pīkiskwēwin ohci ayamiwin mīna mitoni kēhcināhowin itwēstamākēwin. Ohcitaw, pēskis itwēstamākēwin namōya ayamiwin-kiki-ayamiwin itwēstamawātam ohci nistamēyimākan wihtamakēwin. Pakitinam pīkiskwēwin mīna asocikatēwin ohci ayamiwin ēkā kīkway katāc kahkiyaw ohci kiskēyihitamohiwēwin ahpō éléments stylistiques ēkwanima ēkwanima māskōt ta-kī masinahikatēw otitwēstamākēwin.⁹⁶ Kāh-kīhtwam itwēstamākēwin ēkwanima pāh-pahki ohci pēskis itwēstamākēwin, ita ka-nistamēyimākahk pīkiskwēwin isi itwēstamākēwin ohci ka-nistamēyimākahk pīkiskwēwin isi kāh-kīhtwam pīkiskwēwin, mīna kawī isi nistwāw pīkiskwēwin. Tāpiskōc, kiki isi ta-kāhcitinamin pēskis itwēstamākēwin pihcī pīkiskwēwin C, pīkiskwēwin A ēkwanima itwēstamawātam isi pīkiskwēwin B mīna pīkiskwēwin B isi pīkiskwēwin C. Pīhci ōma kiskinowāpahtihiwēwin, ōma kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ēkwanima pīkiskwēwin B. Ōma kāh-kīhtwam mihcētawāw tōcikēmakan isi āciwinikēwin pihcī nahitōtamowin ahpō kwayask-itōtamowin ohci ācimostākēwin ka-pakitinikatēk isi natōhtamākēw.

Itwēstamākēwak ka-kī nakacihāw isi māmawapiwin, māmawāyāwinihk, nanātwihiwēwin, ahpō wiyasiwēwinohk otitwēstamākēw. Māmawapiwin itwēstamākēwak atoskēwak māna pihcī kiponikatēw mistikowas ka-atoskatahk pēskis itwēstamākēwin. Atoskēwak osām piko kiki māmawapiwin mīna kiki Kihci-Wiyasiwēwin māmawapiwin, tāpiskōc Kihci-Wiyasowīkamikohk. Namōy pēyakwan māmawapiwin otitwēstamākēwak, ōki māmawāyāwinihk itwēstamākēwak nōkosiwak ispihk ka-astoskēcik mīna wīchihwēw pihcī ōma ayamiwin isi natōtawēw ōhi pīkiskwēwahk ahpō pamīstakēwin paminikēw, mīna ēkospīhk kāh-kīhtwam ōma ācimostākēwin ahpō kakwēcihkēmowina isi kotaka interlocuteur. Māna isi atoskēwin kikinakatēw nanātwihiwēwin kiyokēwin kiki pītatowēw pēyakōskānak, kiyokēwin ohci ō-tasahkēwak, ahpō māmawapowina tastaw owiyasiwēwak mīna pītosisiw ō-masinahikanahk.⁹⁷

Kihci-Okimānāhk ohci Kānata Otitwēstamākēwin Bureau, ēkwanima pahkī ohci ministère ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin, ēkwanima

95 Dēry, 1145.

96 Dēry, 1145.

97 Williams, 1110.

itasiwēwin ohci wiyasiwēwinohk isi tipēyihcikēwin ta-pakitinahk otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin kiki kahkiyaw kihci-okimānāhk kihci-kamikwa mīna pamihāwin, ēkwa mīna isi Okimāwinahk. Mēkwac, pakitinamwak pamīstakēwin isi ayiwāk 100 pīkiskwēwina mīna pītos isi ayamiwin 24 tipahikanahk pēyak kīsikaw, tēpakohp kīsikaw pēyak ispayinwin.⁹⁸

Ispīhk 2017-18, ōma Otitwēstamākēwin Bureau natōtamīwāwak 760 Nēhiyawēwin nitawēyihcikēwina, ahpō nānitaw 0.5% māwaci iyikohk ohci nitawēyihcikēwina. Ohci ōhi 760 nitawēyihcikēwina, nānitaw 85% ēkwanihi isi Ayaskīmow pīkiskwēwin.⁹⁹ Ta-nānaskomot isi Nēhiyawēwin nitawēyihcikēwina, ōma Bureau kanawēyihitam kiskinohtahiwēwin nānitaw 100 ohci itwēstamākēwak ka-kaskihtacik ta-atoskātahk 20 pītos Nēhiyawēwin. Aspin 2016, ōma Bureau pakitinam pēs kis itwēstamākēwin isi Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk 33 kīsikāw iyikohk.

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ōma Otitwēstamākēwin Bureau ta-otinam isi ō-nākatohkātēwin ta-nakiskahk piko iyikohk nitotamākēwin kiki pamīstakēwin isi Nēhiyawēwin.¹⁰⁰ Kiki isi ēko isihcikēwin, ōma Bureau ta-kī kwayātisihtāw otatoskēwin isi wīcihiwēwin ta-yahkipitahk iyikohk ohci Nēhiyawēwin itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw pihcī Kānata. Kī-kanawāpāhcikātēw ēkwanima mēkwāc iyikohk ohci nakacihtāw itwēstamākēwak pihcī Kānata nānitaw 90 Nēhiyawēwin kī-āstamēhtākwān, ēkosi mīna ōma Bureau's ō-kaskihtāwin ta-kanawāpahtahk ō-pīkiskwēwin nakacihtāwin.¹⁰¹ Āyiwak structurée nitotamākēwin ohci Okimāwinahk ta-kī wīcihiwēw isi ta-mīnohtāt mihcēt ispihtēyihcikōsiwin ohci Nēhiyawēwin pamīstakēwin pimohtatawin.¹⁰²

Mēkwāc, ōma pēs kis itwēstamākēwak kiki Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ka-āatoskēcik pihcī Okimāwinahk nitawēyihcikātēw ta-micininahk master's okimāwēyihcikōsiwin ohci nisitowinikatēw Kihci-Kiskinwahamātowikamik pimipayihtāwin mīna kēhcināhiwēwin ohci Conseil ohci du Canada Otitwēstamākēw, terminologues mīna

98 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kīsci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1105 (M. Stēphan Dēry, ministère ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin).

99 Ibid.

100 Ibid.

101 Dēry, 1110.

102 Dēry, 1145.

itwēstamākēwak Okimâhkân .¹⁰³ Māmawohkamākēwak pēhtamwak ōma okimāwēyihhtākosiwin tipēyihcikēwin kī-kistēyihhtākwan ayisk ōhi ata namōya ohcitaw itōtamākēwin ohci itwēstamākēw ō-wanitonāmowin mistahi itēyihhtākwan mīna ayisk itwēstamākēwak piko ta-kaskihtat itwēstamākēwin sēmāk ēkā kīkway ōma nahipayiwin ta-miyonākohtāt, oyakihcikēw ahpō mīnosinaham ōma itwēstamākēwin.¹⁰⁴

Kiki isi ta-itēyihhtākosiwin nakacihhtāw ohci Conseil d'agrément, itwēstamākēw piko-tānihi ōhi:

- Sāpohtēw kēhcināhiwēwin kocīhowin pamihcikātēw ohci association professionnelle provinciale affiliée asici ōma misiwēskamik conseil; ahpō
- Pakitinamwak iyikohk kēhcināhiwēwin ohci nākacihhtāwin, tāpiskōc tānimatahto askiy ē-kī itwēstamākēt, kiskinowāpahtihwēwin ohci otatoskēwin mīna kakēskwēwin.¹⁰⁵

Maka, ta-kī kanawāpahcikatēk ēkwanima kēhcināhiwēwin namōya katāc nitawēyihcikēwin ta-kaskihtahk pēs kis itwēstamākēwin isi Nēhiyawēwin pihcī Kānata mīna ēkwanima namōya kīkway mēkwāc nakacihhtāw Nēhiyawēwin otitwēstamākēwak.¹⁰⁶

Ōma Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanima pēs kis itwēstamākēwak nakinikasōw, pihcī tahto kā-piskihtahtāhk, ohci code d'éthique ēkwanima nitawēyihhtakosowak wiyawaw ta-kī itwēstamākēt pīkiskwēwin kiki ēkwanihi piko “ka-nakacihhtācīk” ohci, kīspin namwāc “maītrisent.”¹⁰⁷ Itwēstamākēwak piko ta-nisitohtahkwāw nīswayak ōhi pīkiskwēwina nistam ka-pīkiskwacikatēk mīna ōma pimohtatāwin pīkiskwēwin ēkwanima ta-pōnihtāwak isi nistam pīkiskwēwin.

C. Mēs kanās Nīkānastēwin

Māmawohkamākēwak āhkamēyihhtam ta-nākatohkatahk ēkwanima ō-nākatohkātēwin isi ōma āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kī-ispayin mēkwāc ispihk

103 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihhtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcīkātēwin, 42^e Okimāwinahk, Māmawapiwin 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1105 mīna 1110 (M. Malcolm Williams, du Canada Otitwēstamākēw, terminologues mīna Itwēstamākēw Conseil).

104 Williams, 1105.

105 Williams, 1110.

106 Williams, 1125.

107 Dēry, 1115. Wāpahta kiskinowāpahtihwēwin: *Society ohci Otitwēstamākēw mīna Itwēstamākēw ohci British Columbia*, “[Code ohci Ethics](#).”

kayāsēskamik mitoni mēskotastāwin mēkwāc māmitonēyihcikatēwa isi ōma wāhkōhtowin tastaw Kānata Nēhiyawak mīna namōy-Nēhiyaw ayisiyiniw. Ōma nisitawēyihcikatēwin ohci kihci sōhkēyihcikatēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ēkwanima kistēyihcikatēwin paminikēwin isi ōma nahēyihcikatēwin.

Mēkwāc ō-nākatohkātēwin, mihcēt nīpawīstamakēwak wihtamwak ēkwanima Nēhiyawēwin kistēyihcikatēwin isi ōma isihcikatēwin mīna nisitawēyihcikatēwin ohci Nēhiyaw iyiniwak māka ēkwanima ōma āhkamēyihcikatēwin ohci ōhi pīkiskwēwina pihcī Kānata mitoni ayimihcikatēwin. Māmawohkamākēwak tēpakēyimow ōhi miskikatēwina kostēyihcikatēwin mīna mikoskātēyihcikatēwin.

Mihcēt nīpawīstamakēwak mīna wihtamwak ōma isi wapacikatēwin ēkwanima kapakitinihcik pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk ō-miyikosiwin ta-pīkiskwēt isi Nēhiyawēwin mīna sēmāk nisitohtāwaw mēkwāc ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak nisitowinamwak ōma kistēyihcikatēwin mīna nisitawēyihcikatēwin ē-nīkānēyihcikatēwin ohci Nēhiyaw iyiniwak isi ōma nistamēyimākan nistam-iyiniw ōma askiy ohci.

Ōma miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-pīkiskwēt Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ō-tasiwēwina tāpitawi Constitution kanawēyihcikatēwin aspin nistam apiwin. Māmawohkamākēwak sōhkēyihcikatēwin ēkwanima ōma kwētāmāwin ohci pimohtēstamakēwak ta-pīkiskwēcik isi Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna sēmāk nisitohtāwaw ēkwanima namōya āhkamēyihcikatēwin asici anohc mēkwāc canadiennes ayiwākan, namōy asici mīna ahcawkowin ohci tāpitawi-pimohtatawin nahēyihcikatēwin tastaw Kānata Nēhiyaw mīna namōy-Nēhiyaw ayisiyiniwak.

Ēkwa mīna, ōma Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw:

Ēkwānima ka-āpacihta Nēhiyawēwin ta-nisitawēyihcikatēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itēyihcikatēwin isi pamihtāwin ka-itasiwahcikatēwin ōma wīhtamakēwin.

i. Paminikēwin isi mācihtāwin mīna nanātohk itēyihcikatēwin

Māmawohkamākēwak ohci itēyihcikatēwin ēkwanima ōma isi pamihtāwin kiki yahkikiwin ōma āpacihtawin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma itasiwēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēwak kita-kī-takwastēk. Māmawohkamākēwak tēpakēyimowak

asici ōma wihtamakēwin ka-pēhtahkwaw ohci ta-macihatak apisis mīna osihcikatēw yahkohtēwin.¹⁰⁸

Isi ayiwāk nisitohtākwān māmiskōcikatēw, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwānima ōma yahkikiwin ohci āpacihtāwin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kiskinohtahikatēw ohci ōhi itasiwēwina ohci mēskotastāwin, nisitaw, kēyiwēhk mīna manācihikatēw. Pihcī ispīhtēyihkosiwin isi ōma mastaw, ōma pamihtāwin ka-pimitisahikatēk ta-kakwē ayācihtat okimāwēyihkosiwin tastaw manācihiwēwin ōma ayiwākan kaskihtamāsowin ohci Nēhiyawēwin mīna manācihiwēwin ōma kinwēs nīpawastēw mīna kapē-ayi kocihikatēw paminikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk.

- ***Wihtamākēwin ohci Nēhiyawēwin kaskihtawin***

Mēkwāc piko tanima Okimāwinahk, kahkiyaw pimohtēstamakēwak ka-nōhtē pīkiskwēcik Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-kī wihtamōwāt Masinahikēwiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk isi masinahikēwin mīna ta-pakitinahk ācimostākēwin ohci Nēhiyawēwin (a) ka-kaskihtacik ta-pīkiskwēcik mīna ka-wī āpacihtat ati-nīkan pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō ō-māmawohkamākēwak. Isi itāpatisiwin ōma wihtamākēwin ēkwānima ta-pakitinikatēk isi Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak mīna ōma Otitwēstamakēwin Bureau māmawaci wīpac nahipayiwin ta-osihcikatēk kiskinohtahiwēwin ohci itwēstamakēwak kiki Nēhiyawēwin ēkwānima ahpō itikwē ka-kī tēpwacikatēw, asici kēyiwēhk wihtamakēwin, ta-pakitinikatēk pēskis itwēstamakēwin mīna / ahpō otitwēstamakēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō māmawohkamākēwak, ahpō informelles okimāwinahk Māmawapiwina ita itwēstamakēwin pamīstakēwin ta-kī natocikatēwa sīpā ōma mēkwāc pamihcikēwin, tāpiskōc, caucus Māmawapiwin.

Ōma wihtamākēwin isi pamihtāwin ta-kī wihcikatēk ispīhk macihtāwin tahto askōkēwin Okimāwinahk mīna mēkwāc Okimāwinahk kiki oski pimohtēstamakēw nawasonaw ahpō pimohtēstamakēwak ēkwāniki ka-nitawēyihatak ta-āpacihtāt Nēhiyawēwin.

- ***Wihtamakēwin ka-mēkit pimohtēstamakēwak kiki Nēhiyawēwin āpacihtāwin***

Ka-macihatak asici, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwāni ōki pimohtēstamakēwak piko ta-mēkit kēyiwēhk masinahikēwin wihtamakēwin isi Masinahikēwiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk kīspin nohtē pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin mēkwāc ati-nīkan apiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō māmawohkamākēwak māmawapiwin. Pihcī paminikēwin, ōma wihtamakēwin nitawēyihcikēwin tāpiskōc pēyakwan ēkwānima ka-ihatakohk pihcī Okimānāhk ohci Kānata. Pihcī Okimānāhk, kēyiwēhk wihtamakēwin namōya kiskinohtatawin; ciyēkwac, ōma itēyihkamowin ohci māmiskōcikatēwin “kēyiwēhk”

108 Dēry, 1140.

ĕkwanima ta-pakitinikatĕk kiki mĕskotastāwin ta-miskikatĕk kwayātastĕw mīna nakacihtāwak pĕskis otitwĕstamākĕwak. Pihcī ōma paminikĕwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, māskōc , kĕyiwĕhk wihtamakĕwin kiki Nĕhiyawĕwin āpacihtāwin kikinikatĕw iyikohk nitawĕyihcikātĕw ta-kāhcitinikatĕk itwĕstamākĕwin pamīstakĕwin mīna ta-osihtahk techniques kwayātastĕwin. Ēkwa mīna, Māmawohkamākĕwak nisitawinam ĕkwanima techniques nitawĕyihcikĕwin kiki āpacihtāwin ohci Nĕhiyawĕwin pihcī ōma Māmawapōwīkamik pītosī ohci ĕkwanihi Kihci-Wiyasowīkamikohk māmawohkamākĕwin.

Mihcĕcis nīpawīstamakĕwak, asici kahkiyaw nisto pimohtĕstamakĕwak ohci Okimāwinahk, wihtamwak ĕkwanima tapwĕyihitamwāk kīsāc wihtamakĕwin mwayī wī-pīkiskwĕw Nĕhiyawĕwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwĕwinohk ta-kī nahipayin kiki kĕhcināhiwĕwin ōma māmawaci katawahk itwĕstamākĕwin itĕyihktawin isi ōki pimohtĕstamakĕwak ka-natohtahkwaw.¹⁰⁹

- ***Nawasōnikĕwin kiki pīkiskwĕwin isi Nĕhiyawĕwin mĕkwāc Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwĕwinohk***

Māmawohkamākĕwak pīyasĕyimow ĕkwanima pimohtĕstamakĕwak ka-natonahkwaw ta-pīkiskwĕt piko Nĕhiyawĕwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwĕwinohk pakinimasow tahto ōhi pītos nawasōnikĕwina. Isi mwayī kwayātastĕwin, pihci oma paminikĕwin ita Nĕhiyawĕwin itwĕstamākĕw nīswayak isi kwayācāyaw mīna nĕhpĕmapiw ta-itwĕstamākĕt Nĕhiyaw ayamiwin,awa pimohtĕstamakĕw ta-kī:

- Mwayī nīpawiw mīna pīkiskwĕw isi Nĕhiyawĕwin, pakitinikam tāpasinahikan masinahikĕwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowĕwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna Nĕhiyawĕwin isi Masinahikĕwiyniw ita ōma Bureau kiki pimohtatawin ōma isi pĕskis otitwĕstamākĕwak. Pihcī ōma paminikĕwin, awa pimohtĕstamakĕw ō-pīkiskwĕwin sĕmāk itwĕstamawātam isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, āpacihtawan kāh-kīhtwam pīkiskwĕwin ispīhk nitawĕyihcikātĕw.
- Nīpawiw mīna pīkiskwĕw namōya pakitinikatĕw tāpasinahikan masinahikĕwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowĕwina isi Nĕhiyawĕwin. Awa pimohtĕstamakĕw ō-pīkiskwĕwin sĕmāk ayamihcikatĕw isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, āpacihtawan kāh-kīhtwam pīkiskwĕwin ispīhk nitawĕyihcikātĕw. Ita kīspin

109 Jolibois, 1130; Ouellette, 1230; mīna Saganash, 1210 mīna 1230.

pimohtēstamakēw namōya pakitinam tāpasinahikan masinahikēwin isi Nēhiyawēwin, ōma nākatēyihtamowin ta-isihcikatēk awa pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin transcribed mīna itwēstamawātam kiki kikinikātēwin kotak kīsikaw pihcī ōma Māmiskōcikātēwin tipēyihtākwan ita Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak.

Nānitaw isi ita Nēhiyawēwin itwēstamākēw namōya kwayācāyaw ta-itwēstamākēt Nēhiyaw ayamiwin, awa pimohtēstamakēw ta-kī:

- Mwayī nīpawiw mīna pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin, pakitinikam tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowēwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna Nēhiyawēwin isi Masinahikēwiwin ita ōma Table kiki pimohtatawin isi pēs kis otitwēstamākēwak. Pihcī ōma paminikēwin, ōma pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin sēmāk ayamihcikatēw isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin. Māmawohkamākēwak ohci itēyihtamowina ēkwanima otitwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin masinahikēwin ka-pakitinahkwaw pimohtēstamakēwak isi Ākayāsīmowin mīna / ahpō Mistikōsīmowin itwēstamākēwak piko ta-ayamihcikatēk ohci otitwēstamākēwak. Māmawohkamākēwak nisitawinamwak ēkwanima ka-astācik nākatēyihtamowina isi pēs kis itwēstamākēw ta-pōnihtāt pīkiskwēwin isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin ohci pīkiskwēwin ēkwanima wiya ahpō wiya namōya mitoni ka-nisitohtahk māskōt pimohtēstam pikonikatēwin ohci itwēstamākēw ō-nākatēyihtamowina sīpā wiyawāw okimānāhk osīhtcikātēw code d'éthique. Āta wiya, Māmawohkamākēwak kī-pēhtamwak ēkwanima tāpiskōc itēyihtākan ta-kī itahkamikan ōma mēkwāc itwēstamākēw otatoskēwin. Pihci atiht paminikēwin, itwēstamākēw ta-kī pīkiskwēw mwayī ta-ayamihtat ōhi nisitohtamahowēwina ka-masinahikatēkihik ohci kotak ayisiyiniw ta-nisitohtamihōwēt ēkwanima wiya ahpō wiya ayamihtaw pīkiskwēwin, ēkwanima mīna namōya wiya otatoskēwin.¹¹⁰
- Nīpawiw mīna pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin namōya pakitinikam tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowēwina. Awa pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin namōya sēmāk itwēstamawātam isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.

110 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1re Māmiskōcikātēwin, 42e Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-Pisim 1, 2018, 1105 (M. Stēphan Dēry, ministère ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin).

Pimohtēstamakēwak ta-kī mōyēyihthak, āta, ohci Māmawohkamākēwak ō-nākatēyihthamowina, māmiskōcikatēw ispipmāyihk, ēkwanima ōma kaskihtāwin kahkiyaw pimohtēstamakēwak kaskihtawak ta-pimohtātacik wiyawaw okimāwinahk otatoskēwin ēkwanihi āciwinikatēw ayācihtawin ispihk pimohtēstamakēw ka-pīkiskwēt namōya nisitohtawaw. Ita pimohtēstamakēw namōya pakitinam piko masinahikātēw tāpasinahikan ohci wiya ahpō wiya ō-Nēhiyawēwin nisitohtamahowēwina, nākatēyihthamowin ta-ayāw ōhi pimohtēstamakēw ō-nisitohtamahowēwina ta-masinahkatēkih mīna itwēstamawātam kiki kikinikātēwin mwēscacīs, māka namwāc pāsci ōma pōni payiwin isi Okimāwinahk, pihcī ōma Māmiskōcikatēwin ta-tipēyihcikatēw Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak.

Mīna, Māmawohkamākēwak nōhtē māmiskōcikēw ohci ka-sōhkahk itēyihthamowin ēkwanima ōma pīkiskwēwin ohci pimohtēstamakēw ka-nipawit mīna pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin mēkwāc ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, asici ahpō ēkā kīkway pēs kis itwēstamākēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, ta-kī pakitēyimaw mīna itēyihthakosiw procedurally kwayaskastēw. Ēkōma Māmawohkamākēwak akāwātam ēkwanima namōya kakwēcihtakwan āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwēwinohk ta-ispayik kaskihowin paminikēwin kinwēsis.

Māmawohkamākēwak nisitawinamwak ēkwanima, pihcī paminikēwin, ōma ta-kī nakinēw pimohtēstamakēw ēkwāna ta-pīkiskwēt Nēhiyawēwin mēkwāc Kēsiskaw Kakwēcihkēmowin, kakwēcihkēmowina mīna nisitohtamahowēwina, mīna kotaka ponihcikatēwahk itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, nisitohcikatēwa kapē-ayi.

- ***Nēhiyawēwin āpacihtāwin pihcī itasiwēwinohk: masinahikan pihcī ōma kihci-māmiskōcikatēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamik***

Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima ōma masinahikatēwin masinahikan ohci Nēhiyawēwin pīkiskwēwin ta-pīkiskwacikatēk ita Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-pohtastēk kotak kīsikaw, māka namwāc pāsci ōma pōni payiwin isi Okimāwinahk, nīswayak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin kīsihcikatewin ohci Māmiskōcikatēwin (Kihci-māmiskōcikatēwina) ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, ispihci iyikohk pāh pēyakwan ayamiwin pihcī isi kihcinākwān nīkānihtākwān pīkiskwēwin. Pimohtēstamakēwak ta-kī pakitinamwak, kīspin wiya pakitēyihtham ahpō kīspin natotamākawiw ohci Okimāwinahk Nōkohtāwin, ōma électronique tāpasinahikan wiya ohci ō-nisitohtamahowēwina ta-kīsihcikatēk ōma kikinikātēwin ohci masinahikēwin pihcī ōma Māmiskōcikatēwin (Kihci-māmiskōcikatēwina) ahpō māmawohkamākēwak Kēhcināhiwēwin, kīspin ēko electronic tāpasinahikan kī-kwayātastēw.

Maka, kīspin ōma pōnihcikatēwin ohci nākatēyihitamowin ohcipayin opaminikēw āyimihiwēwin mīna / ahpō osām otamēyohiwēwin pihcī ōma osihcikatēwin ohci kihci-māmiskôcikâtēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, Māmawohkamākēwak nakayāskam ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwin natonikēwin tanisi isi māvaci iyikohk ta-maskawēyihta āpacihtawin ōma kakēskwēwin mīna wīhtamākēwak kawī isi Māmawohkamākēwak kotak kīsikaw asici nahēyihitamowin asotamākēwin.

- *Nanātohk pīsiskēyihitamowina*

Kāh-kīhtwam pīkiskwēwin: Ispīhk ka-patinikatēk pēs kis itwēstamākēwin ohci pēyak pīkiskwēwin isi nīso ahpō ayiwak kotaka pīkiskwēwina, itwēstamākēwin sāpō kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ta-kī ay-āskawi nitawēyihākwan. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ihkatēyihakwan mīna wēhcasin āciwinikēwin pihcī ōma ayiwākan ohci itwēstamākēwin ispihk āpacihtawin kāh-kīhtwam pīkiskwēwin. Maka, Māmawohkamākēwak nakayāskam ta-kakēskimāwit ēkwanima, ita ka-nitawēyihākwhk, kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ta-āpacihtāhkd ēkosi isi pōnihtāwak Nēhiyawēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī pīkiskwēwina mīna wīhtamākēwina ka-pīkiskwacikatēk pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.

Awasiṭē isi itwēstamākēwin : Pimohtēstamakēw ohci Otitwēstamākēwin Bureau wīhtamawēw Māmawohkamākēwak ēkwanima ōma itāpatisiwin ohci awasiṭē isi itwēstamākēwin ē-kī mīna kēyapic wāh-wāpahcikatēw. Mēkwāc, ōhi nīso āyimihiwēwina isi nākatohkātēwin pihcī ōma wiyasiwēwin ohci pamīstakēwin ēkwanihi pīkiskwēmohtāwin ayiwākan mīna bande passante, ēkwanihi ta-kī itōtamākan wanāhiwēwin pihcī ōma pīkiskwēmohtāwin kiki itwēstamākēwak mīna natotamākēw pēyakwan.¹¹¹ Tāpiskōc, Māmawohkamākēwak namōya kakēskimāwiw ēkwanima awasiṭē isi itwēstamākēwin ta-atoskēmaka isko iyikohk ka-itēyihakwhk ayisk Otitwēstamākēwin Bureau sōhkēyimow ēkwanima ōma itwēstamākēwin ta-kī wēhci pimohtatan. Māmawohkamākēwak, maka, sīhkikhēyihitam ohci yahkikiwin pihcī ācimostākēwin mīna āniskōmohcikan technologies, itikwē wīpat ta-nīkānistam isi pītos nahēyihitamakewin ēkwanima nawac āstamēhk mēstinikēwin mīna āstamēhk wanāhiwēwin pihcī ōpimatisiwiniwaw ōki otitwēstamākēwak kotakak natotamākēw. Ēko ohci, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima Otitwēstamākēwin Bureau āhkamēyihitam asici ta-kakwē miskahk awasiṭē isi atoskēwēmakan itwēstamākēwin pamihcikēwin.

Kwayatastēwin mīna nakacihtāwin ohci otitwēstamākēwak: Mēkwāc ō-nākatohkātēwin, Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima, pihcī wāpahtamowin isi pēs kis itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw ka-atoskatahk Ākayāsīmowin mīna

111 Dēry, 1110.

Mistikōsīmowin, nokwan astamehk atoskatamwak Nēhiyawēwin, eko ohci itocikemakan ayīwak atoskēmakan nayēhtāwipayin ohci kwayatastēwin. Tāpiskōc, Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanima, kayahtē, ōma Otitwēstamākēwin Bureau kī mōsihtāwak āyimihiwēwin isi ta-miskahk itwēstamākēwak asici okimāwinahk nakacihtawin isi Nēhiyawēwin, ēkoni namwāc Ayaskīmow.¹¹² Mīna, mēkwāc namōya ihtāwak Nēhiyawēwin itwēstamākēwak nakacihtāw ohci du Canada Otitwēstamākēw, terminologues mīna itwēstamākēwak Okimāhkân .

Māmawohkamākēwak sōhkēyimow ēkwanima, kīspin Okimāwinahk pakitinamwak structurée, āhkamēyihamowin natotamakēwin kiki Nēhiyaw itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw, ōma Otitwēstamākēwin Bureau ta-āhkamēyiham kakāyawi ta-māmawohkamwak asici Nēhiyaw māmawāyāwinihk mīna māmawohkamātowin ta-yahkipitahk itwēstamākēwina mīna otitwēstamākēwin pīsākosiwin isi Nēhiyawēwin.

Physiques mīna techniques nakinkēwin: Māmawohkamākēwak kī wihtamīwāw ēkwanima otitwēstamākēwak mistikowas ta-kī kwayatastāw pihcī māmawohkamākēwak piskihcikamik mīna ēkwanima ōma oski osihtawin édifice de l’Ouest kī osihcihtāw asici nisto iyikohk otitwēstamākēwak mistikowas. Maka, ōma āyimihiwēwin kēyapic ohci ēkwanima physique isihtawin ohci tiyiyaw Kihci-Wiyasowīkamikohk ayaw piko tawāwin kiki nīso otitwēstamākēwak mistikowas. Ēkwa mīna, Māmawohkamākēwak nisitohtam ēkwanima Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak piko ta-tēpakēyimow nahiyikohk nawasōnikēwin ta-pakitinahk kiki pēskis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin nīswayak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī ōma mēkwāc Kihci-Wiyasowīkamikohk.

- ***Pimohtēstamakēw Atoskēwēkamik Manācihcikēwin***

Mēkwāc ispīhk ō-nokosiwin isi Māmawohkamākēwak, M. Saganash māmiskōtam ēkwanima ōhi mēstinikēwin ka-otinikatēk pahki ohci Pimohtēstamakēw Atoskēwēkamik Manācihcikēwin kiki itāpatisiwin ohci Nēhiyawēwin isi āpacihtāwin ahpo itikew namoya pakitinakatew sīpā ōma mekwac *Pimohtēstamakēwak By-Law*.¹¹³ Māmawohkamākēwak ohci itēyihamowin wah-wapahtam ēkwanima pimohtēstamakēwak ō-mestiniķewin ohci Nēhiyawēwin āpacihtāwin ta-kī-miyotiniķatēk, kipin ēkwanima pimohtatawak okimāwinahk otatoskēwin mīna nākatēyihamowina.

Ēko ohci, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw

Ēkwanima ōma Bureau de régie interne wāh-wāpahtam mīna tēpakēyimow kēhcināhowiwin ēkwanima mestiniķewin ohcipayin ohci pimohtēstamakēwak isi

112 Dēry, 1110.

113 Saganash, 1245.

Nēhiyawēwin āpacihtāwin kiki ōma itāpatisiwin ta-pimohtatat wiya okimāwinahk otatoskēwin mīna nākatēyihtamowina ta-ki pakitinkatek sīpā ōma *pimohtēstamakēwak* *Règlement administratif* ohci.

- ***Wīhtamākēwin***

Ēkā kīkway pāh-pakwatēyihtamowin isi Māmawohkamākēwak ka-nitawāpahtahk ōma isi pamihtāwin kiki ka- nisitawinahkwaw Nēhiyawēwin āpacihtāwin pihcĪ Kihci- Wiyasowīkamikohk ahpō kwayaskascikēwin modifications ohci isi pamihtāwin, Māmawohkamākēwak ta-kī mācihtāt wīhtamākēwina ohci isi pamihtāwin ispihk nīyanan askiy nakacihtawin ki been kāhcitinikatēw asici pimipayihtāwin.

ASTASIKOWIN A KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI NĪPAWĪSTAMAKĒWAK

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kīsikāw	Mamawapiwin
Romeo Saganash, député, Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou	2018/03/20	93
Kihci-Wiyasowīkamikohk		
André Gagnon, sous-greffier, Procédure		
Charles Robert, greffier de la Chambre des communes		
Georgina Jolibois, député, Desnethé—Missinippi—Churchill River	2018/03/22	94
Robert-Falcon Ouellette, député, Winnipeg-Centre		
L'hon. Serge Joyal, sénateur	2018/03/27	95
L'hon. Dennis Glen Patterson, sénateur		
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Territoires du Nord-Ouest		
Danielle Mager, gestionnaire Relations publiques et des communications		
Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin		
Floyd McCormick, greffier de l'Assemblée législative		
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Nunavut		
John Quirke, greffier de l'Assemblée législative	2018/04/17	96
Ayisiniwin isi		
Cheryle Herman, accompagnatrice en revitalisation de la langue dénée	2018/04/19	97
Ministère ohci canadien Iyinihkēwin		
William Fizet, directeur général Participation des citoyens		
Hubert Lussier, sous-ministre adjoint Citoyenneté, patrimoine et régions		

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kisikāw	Mamawapiwin
Statistique Kānata		
Pamela Best, directrice adjointe Division de la statistique sociale et autochtone		
Jean-Pierre Corbeil, directeur adjoint Division de la statistique sociale et autochtone		
Statistique Kānata		
Vivian O'Donnell, analyste Division de la statistique sociale et autochtone	2018/04/19	97
Ayisiniwin isi		
Ellen Gabriel	2018/04/26	99
Mamawapiwīn ohci Nistam-Iyiniwak		
Le chef national Perry Bellegarde		
Miranda Huron, directrice des langues		
Roger Jones, conseiller spécial du chef national		
Nistam-Iyiniwak Kihci-Kiskinwahamātowikamik ohci Kānata		
Arok Wolvengrey, professeur Algonquian Languages and Linguistics, Department of Indigenous Languages, Arts and Cultures		
Ayisiniwin isi		
Jérémie Séror, directeur et doyen associé Institut des langues officielles et du bilinguisme, Université d'Ottawa	2018/05/01	100
Ministère ohci Māmawāyānihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin		
Matthew Ball, vice-président par intérim Bureau de la traduction		
Stéphan Déry, président-directeur général Bureau de la traduction		
Gouvernement régional d'Eeyou Istchee Baie-James Kihci-Okimānāhk		
Johanne Lacasse, directrice générale		
Melissa Saganash, directrice des relations Cri-Québec Grand Conseil des Cris/Gouvernement de la Nation Crie		

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kīsikāw	Mamawapiwin
Du Canada Otitwēstamākēw, terminologues mīna Itwēstamākēw Conseil Malcolm Williams, co-président de la commission d'agrément	2018/05/03	101
Écossais Okimāwinahk Bronwyn Brady, sous-éditrice, compte rendu officiel Ruth Connelly, chef de la télédiffusion Linda Orton, chef de l'information publique et des ressources		
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētinohk Askiy Michael Tatham, greffier de l'Assemblée législative	2018/05/23	104

ASTACIKOWIN B KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKIMOWIN

Māmawohkamatowin mīna ayisiyiniwak

Nationale Māmawapiwin ohci Québec

MASINAHIKĒWIN OHCI ITASIWĒWINA

Tāpasinahikan ohci kihcinākwān *Masinahikēwin ohci itasiwēwina* ([Māmawapiwin Nos. 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 108 and 116](#)) asastēwa.

Ispihtēyihkāosiwi pakitēyihcikatēw,

L'hon. Larry Bagnell, C.P., député

Kihci-nīkānapīw

